

46
11.06.2025

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ФАКУЛЬТЕТ БІЗНЕСУ ТА СФЕРИ ОБСЛУГОВУВАННЯ

КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ, БІЗНЕСУ ТА МАРКЕТИНГОВИХ
ТЕХНОЛОГІЙ

СТРЕТОВИЧ Валерія Михайлівна
(здобувач вищої освіти групи ЗМО–22–2с)

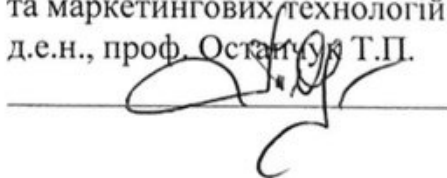

БАКАЛАВРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

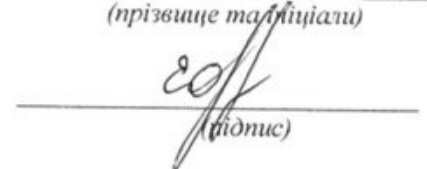
УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ СТАНОМ ПІДПРИЄМСТВА

(представлена на здобуття освітнього ступеня «бакалавр»
галузі знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальності 073 «Менеджмент»)

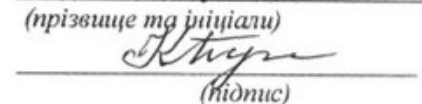
Допущено до захисту
зав. кафедри менеджменту, бізнесу
та маркетингових технологій
д.е.н., проф. Остапчук Т.П.

Керівник роботи:
к.е.н., доц. Орлова К.Є.
(прізвище та ініціали)

Рецензент
к.е.н., доц. Бужимська К. О.
(прізвище та ініціали)

Житомир, 2025

Анотація

Стретович В.М. Управління фінансовим станом підприємства. Рукопис.

Бакалаврська кваліфікаційна робота представлена на здобуття освітнього ступеня «бакалавр», галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент». Державний університет «Житомирська політехніка», Житомир, 2025.

У бакалаврській кваліфікаційній роботі розглянуто особливості управління фінансовим станом підприємства та визначено напрями удосконалення відповідного процесу.

Ключові слова: фінансовий стан, управління фінансовим станом, фінансовий менеджмент, фінансова стійкість.

Annotation

Stretovyich V.M. Management of the financial condition of an enterprise. Manuscript.

The bachelor's qualification work is submitted for the Bachelor's degree, field of knowledge 07 «Management and administration» of specialty 073 «Management». Zhytomyr Polytechnic State University, Zhytomyr, 2025.

The bachelor's qualification work considers the features of managing the financial condition of an enterprise and identifies areas for improving the relevant process.

Keywords: financial condition, financial condition management, financial management, financial stability.

ЗМІСТ

<i>Вступ</i>	3
<i>Розділ 1. Теоретичні основи управління фінансовим станом підприємства</i>	6
1.1. Сутність фінансового стану підприємства та його роль в управлінні підприємством	6
1.2. Система управління фінансовим станом підприємства	14
1.3. Методичні засади оцінки фінансового стану підприємства	22
1.4. Нормативно-правове та інформаційне забезпечення відносин у сфері управління фінансовим станом підприємства	32
Висновки до розділу 1	38
<i>Розділ 2. Аналітична оцінка стану та напрями удосконалення управління фінансовим станом ТОВ «Профільтех»</i>	40
2.1. Організаційно-управлінський аналіз підприємства	40
2.2. Діагностика фінансово-економічного стану підприємства	47
2.3. Оцінка системи управління фінансовим станом на підприємстві	55
2.4. Напрями удосконалення управління фінансовим станом на підприємстві	64
Висновки до розділу 2	73
<i>Висновки</i>	76
<i>Список використаних джерел</i>	78
<i>Додатки</i>	85

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. У сучасних умовах господарювання ефективне управління фінансовим станом підприємства є ключовим чинником забезпечення його стабільного розвитку, конкурентоспроможності та прибутковості. Фінансовий стан підприємства характеризує рівень його фінансової стійкості, платоспроможності, ліквідності, ділової активності та рентабельності, що безпосередньо впливають на можливість здійснення поточної діяльності та реалізації стратегічних цілей. Раціональне управління фінансами дозволяє своєчасно виявляти проблеми, пов'язані з нестачею оборотного капіталу, надмірною заборгованістю або неефективною структурою витрат.

Неефективне управління фінансовим станом може призвести до зниження інвестиційної привабливості підприємства, втрати партнерів і, як наслідок, фінансової нестабільності. Особливої актуальності дана проблема набуває в умовах зростаючої економічної турбулентності, інфляційного тиску та нестабільності зовнішнього середовища. Тому важливо формувати гнучку, адаптивну систему управління фінансовими ресурсами, яка б дозволяла підприємству оперативно реагувати на зміни внутрішніх і зовнішніх умов.

Досягнення належного фінансового стану можливе завдяки застосуванню комплексу аналітичних та управлінських інструментів, що охоплюють планування, контроль, аналіз та регулювання фінансових потоків. Водночас важливо забезпечити прозорість та обґрунтованість управлінських рішень, що сприяє зростанню довіри з боку інвесторів, кредиторів і партнерів. Формування ефективного механізму управління фінансовим станом передбачає не лише технічні й аналітичні аспекти, а й організаційні, кадрові та інформаційні.

Важливо враховувати особливості галузі, масштабів діяльності підприємства та його стратегічних цілей. Роль фінансових менеджерів полягає у впровадженні дієвих інструментів контролю та мотивацій, спрямованих на зростання фінансової результативності. Окрему увагу слід приділити

впровадженню систем внутрішнього контролю, ризик-менеджменту та автоматизованого фінансового обліку.

Таким чином, ефективне управління фінансовим станом є запорукою довгострокового успіху будь-якого підприємства, а його постійне вдосконалення має стати пріоритетним напрямом сучасної управлінської практики.

Питанням управління фінансовим станом підприємства присвятили свої праці значна кількість науковців. Дослідженнями у цій сфері займалися Бланк І.О., Бойчик І.М., Гільмйорова М.Р., Зенькіна І.В., Кирилов І.М., Коломієць Н.О., Коломієць П.О., Павліченко В.М., Поддєрьогін А.М., Спіцин В.Є., Томілін О.О., Цал-Цалко Ю.С., Юзва Р.П. та інші.

Зазначене обумовило вибір теми, постановку мети та завдань бакалаврської кваліфікаційної роботи. Обрана тема повністю відповідає проблемам наряду підготовки за спеціальністю 073 «Менеджмент».

Метою бакалаврської кваліфікаційної роботи є узагальнення та подальший розвиток теоретико-методичних засад управління фінансовим станом підприємства, а також визначення основних напрямів його удосконалення на підприємстві ТОВ «Профільтех».

Поставлена мета обумовила вирішення наступних **завдань**:

- визначити сутність фінансового стану підприємства та його роль в управлінні підприємством;
- дослідити систему управління фінансовим станом підприємства;
- обґрунтувати методичні засади оцінки фінансового стану підприємства;
- проаналізувати нормативно-правове та інформаційне забезпечення відносин у сфері управління фінансовим станом підприємства;
- провести організаційно-управлінський аналіз підприємства;
- провести діагностику фінансово-економічного стану підприємства;
- здійснити оцінку системи управління фінансовим станом на підприємстві;
- обґрунтувати напрями удосконалення управління фінансовим станом на

підприємстві.

Об'єктом дослідження у бакалаврській кваліфікаційній роботі виступає процес управління фінансовим станом підприємства, **предметом** – теоретичні, методичні та прикладні засади удосконалення управління фінансовим станом підприємства.

Методи дослідження. Теоретико-методологічною основою дослідження є діалектичний метод пізнання, системний і еволюційний підходи, які застосовувалися для вивчення фундаментальних положень економічної науки стосовно особливостей удосконалення фінансового стану підприємства. Поряд із вищезазначеним у роботі застосовані наступні наукові методи: аналізу та синтезу, монографічний, абстрактно-логічний, статистичних групувань, емпіричний, логістичний, графічний, метод прогнозування, розрахунково-конструктивний.

Інформаційною базою роботи були наукові публікації вітчизняних та зарубіжних науковців, навчальні посібники та монографії з проблем управління фінансовим станом, фінансова звітність ТОВ «Профільтех». Враховано нормативно-правову основу, яка впливає на процес управління фінансовим станом підприємств.

Практичне значення одержаних результатів полягає у тому, що запропоновані заходи і розрахунки нададуть можливість покращити стан фінансових ресурсів ТОВ «Профільтех» і покращити дієвість їх використання. Визначено економічний ефект від запропонованих заходів.

Структура та обсяг бакалаврської кваліфікаційної роботи. Бакалаврська кваліфікаційна робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних літературних джерел, додатків. Основний зміст роботи викладено на 77 сторінках друкованого тексту. Робота містить 29 таблиць та 8 рисунків. Список використаних джерел налічує 77 найменувань. Робота містить 1 додаток.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ СТАНОМ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Сутність фінансового стану підприємства та його роль в управлінні підприємством

Фінансовий стан підприємства є ключовим показником його стабільності, надійності та здатності до сталого розвитку. Саме він відображає рівень ефективності використання ресурсів, фінансової самостійності та прибутковості господарської діяльності. Аналіз фінансового стану дозволяє вчасно виявити проблеми у фінансовій сфері та розробити заходи щодо їх усунення. Для керівництва підприємства ця інформація є основою прийняття управлінських рішень. Інвестори та кредитори, оцінюючи фінансовий стан, приймають рішення щодо доцільності вкладення коштів або надання позик. Крім того, він є індикатором платоспроможності та ліквідності підприємства.

У сучасних умовах високої конкуренції стабільний фінансовий стан забезпечує підприємству гнучкість і адаптивність до змін ринкового середовища. Органи державного управління використовують фінансову звітність для контролю та оцінки діяльності суб'єктів господарювання. Таким чином, підтримання належного фінансового стану є запорукою успішного функціонування підприємства. Його комплексна оцінка є важливою складовою стратегічного планування та фінансового управління [4].

Фінансовий стан підприємства являє собою сукупність показників, які відображають рівень його фінансової стійкості, платоспроможності, ліквідності, рентабельності та ефективності використання ресурсів. Це комплексна характеристика, що свідчить про здатність підприємства своєчасно виконувати свої фінансові зобов'язання, забезпечувати безперервність господарської діяльності та досягати стратегічних цілей. Оцінка фінансового стану дозволяє виявити сильні та слабкі сторони підприємства, приймати

обґрунтовані управлінські рішення та прогнозувати подальший розвиток [35].

У науковій літературі категорія «фінансовий стан» підприємства трактується неоднозначно, що зумовлено різноманіттям підходів до її дослідження. Різні вчені акцентують увагу на окремих аспектах – платоспроможності, фінансовій стійкості, прибутковості або ефективності використання ресурсів. Деякі дослідники [12; 54] розглядають фінансовий стан як результат діяльності підприємства, інші [26; 37] – як передумову його стабільного функціонування та розвитку. Вітчизняні та зарубіжні економісти використовують власні методології оцінювання, що відображає особливості економічного середовища та підходів до управління. Унаслідок цього формується широкий спектр визначень, які в сукупності дозволяють глибше осмислити цю економічну категорію. Така різноплановість підходів підкреслює складність та багатогранність поняття «фінансовий стан» і необхідність його комплексного аналізу.

Систематизація наукових підходів до трактування сутності фінансового стану підприємства представлена у табл. 1.1.

Таблиця 1.1

Систематизація наукових підходів до трактування сутності
фінансового стану підприємства

Назва підходу	Суть підходу	Представники / Прихильники
1	2	3
Ресурсний підхід	Фінансовий стан розглядається як сукупність фінансових ресурсів підприємства та ефективність їх використання.	Савицька Г.В., Ковальчук Г.І.
Результативний підхід	Фінансовий стан трактується як підсумок фінансово-господарської діяльності, що відображає її ефективність.	Поддєрьогін А.М., Бланк І.А.
З позицій платоспроможності	Основна увага приділяється здатності підприємства виконувати зобов'язання перед контрагентами.	Шеремет А.Д., Захаров А.І.
Інвестиційний підхід	Фінансовий стан оцінюється з точки зору інвестиційної привабливості підприємства.	Лігоненко Л.О., Балабанова Л.В.
Системний підхід	Розглядається як складна система, що включає взаємопов'язані елементи — ліквідність, рентабельність, стійкість тощо.	Зайцева Г.І., Кириленко О.П.

Продовження табл. 1.1

1	2	3
Комплексно-аналітичний підхід	Підкреслює важливість використання аналітичних інструментів для оцінки фінансового стану як багатокомпонентної категорії.	Бланк І.А., Савицька Г.В., Лігоненко Л.О.
Управлінський підхід	Фінансовий стан розглядається як об'єкт фінансового управління та прогнозування.	Кіреєва Т.М., Василик О.Д.

Джерело: складено автором на основі [2; 51; 57; 72]

Узагальнюючи наукові підходи до трактування фінансового стану підприємства, можна стверджувати, що це поняття є багатогранним і включає різні аспекти діяльності підприємства. Дослідники по-різному акцентують увагу на ключових елементах – ресурсах, результатах, платоспроможності, інвестиційній привабливості чи управлінських характеристиках. Існує поділ на вітчизняні та західні підходи, які відрізняються акцентами та методами оцінки. Спільним для всіх підходів є визнання важливості фінансового стану як основи для прийняття стратегічних та оперативних рішень. Тому комплексний аналіз цієї категорії є необхідною умовою забезпечення стабільності й розвитку підприємства.

Визначення безпосередньо поняття «фінансовий стан підприємства» окремими вченими представлено у табл. 1.2.

Таблиця 1.2

Визначення поняття «фінансовий стан підприємства» вченими

Автор	Визначення
1	2
Батрак О.В. [3]	Фінансовий стан підприємства – це комплексне поняття, яке є результатом взаємодії всіх елементів системи фінансових відносин підприємств, визначається сукупністю виробничогосподарських факторів і характеризується системою показників, що відображають наявність, розміщення і використання фінансових ресурсів
Бражна Л.В. [8]	Фінансовий стан підприємства – це сукупність показників, які відображають його спроможність погасити свої боргові зобов'язання
Захарова Н.Ю. [20]	Фінансовий стан – це комплексне поняття, яке характеризується забезпеченістю фінансовими ресурсами, необхідними для нормальної виробничої діяльності комерційних та інших суб'єктів господарювання, доцільністю й ефективністю їх розміщення і використання, фінансовими взаємовідносинами із суб'єктами господарювання, платоспроможністю та фінансовою стійкістю

Продовження табл. 1.2

1	2
Коваленко О.В. [25]	Фінансовий стан підприємства – це комплексне поняття, яке є результатом взаємодії всіх елементів системи фінансових відносин підприємства, визначається сукупністю виробничогосподарських факторів і характеризується системою показників, що відображають наявність, розміщення і використання фінансових ресурсів
Ладунка І.С. [33]	Фінансовий стан – це комплексне поняття, що відображає якісний бік його виробничої та фінансової діяльності та є результатом реалізації всіх елементів зовнішніх і внутрішніх фінансових відносин підприємства. Він характеризується системою показників, які відображають стан капіталу в процесі його кругообігу, здатність розраховуватися за своїми зобов'язаннями і забезпечувати ефективне фінансування своєї виробничої діяльності на певний момент часу
Нусінова О.В. [46]	Фінансовий стан – це стан економічного суб'єкта, що характеризується наявністю в нього фінансових ресурсів, забезпеченістю коштами, необхідними для господарської діяльності, підтримання нормального режиму праці та життя, здійснення грошових розрахунків з іншими економічними суб'єктами
Синиця Т.В. [59]	Фінансовий стан підприємства – це складна, інтегрована за багатьма показниками характеристика якості його діяльності. Фінансовий стан підприємства можна визначити як міру забезпеченості підприємства необхідними фінансовими ресурсами і ступінь раціональності їх розміщення для здійснення ефективної господарської діяльності та своєчасних грошових розрахунків за своїми зобов'язаннями
Терещенко О.О. [66]	Фінансовий стан підприємства характеризується системою показників, які відображають стан капіталу в процесі його кругообігу та здатність суб'єкта господарювання фінансувати свою діяльність на фіксований момент часу

Джерело: складено автором

Дослідивши сутність фінансового стану та проаналізувавши різні точки зору щодо його визначення, можна окреслити концептуальні основи цього поняття [3; 8; 25; 59]:

1. Фінансовий стан – результат фінансово-господарської діяльності підприємства. Цей підхід розглядає фінансовий стан як підсумок усієї діяльності підприємства за певний період. Він відображає, наскільки ефективно компанія генерує доходи, контролює витрати та управляє своїми активами і зобов'язаннями. Фінансовий стан тут є своєрідним «фінансовим звітом», що показує кінцевий результат роботи підприємства у вигляді прибутку, ліквідності, платоспроможності та інших фінансових показників. Такий підхід дозволяє оцінити, чи відповідає діяльність підприємства поставленим цілям і чи

є вона прибутковою.

2. Фінансовий стан – поняття, сутність якого проявляється як у статиці (на певний момент часу), так і в динаміці (у визначеному періоді). Ця точка зору акцентує, що фінансовий стан слід розглядати двояко:

- статично – як «зріз» або фотографію фінансового положення підприємства на конкретну дату (наприклад, баланс на кінець звітного періоду);
- динамічно – як зміну показників фінансового стану у часі, що дає змогу відстежувати тенденції розвитку, покращення або погіршення фінансового здоров'я.

Поєднання обох аспектів дає комплексне розуміння не лише поточного стану, а й перспектив розвитку підприємства.

3. Фінансовий стан – поняття, що характеризується різними складовими елементами, а не лише платоспроможністю та фінансовою стійкістю. Цей підхід підкреслює багатогранність фінансового стану, який включає низку взаємопов'язаних характеристик:

- платоспроможність – здатність виконувати короткострокові зобов'язання;
- фінансова стійкість – збалансованість структури капіталу та довгострокова здатність зберігати фінансову рівновагу;
- ліквідність, рентабельність, кредитоспроможність, інвестиційна привабливість та інші показники [3; 8; 25; 59].

Цей підхід визнає, що для повного розуміння фінансового стану необхідно оцінювати комплекс різних факторів.

4. Фінансовий стан – міра забезпеченості підприємства необхідними фінансовими ресурсами й ступінь раціональності їх розміщення. Тут фінансовий стан розглядається як показник не лише наявності коштів і ресурсів, а й ефективності їх використання. Важливо, щоб підприємство не просто мало фінансові ресурси, а й розміщувало їх таким чином, щоб максимально підвищити доходність і мінімізувати ризики. Раціональне розміщення капіталу – це оптимальна структура активів, правильний вибір інвестиційних проектів, ефективне управління оборотним капіталом, що

забезпечує збалансований розвиток і фінансову стабільність.

За результатами проведеного дослідження вважаємо за доцільне представити авторське визначення поняття «фінансовий стан підприємства» – це інтегральна характеристика його фінансово-господарської діяльності, що відображає здатність ефективно управляти наявними ресурсами, своєчасно виконувати фінансові зобов'язання, забезпечувати стабільність, розвиток та конкурентоспроможність у динамічному ринковому середовищі.

Зміст поняття «фінансовий стан підприємства» розкривається через наступні аспекти [28; 40]:

- платоспроможність – здатність підприємства своєчасно та в повному обсязі розраховуватися за своїми зобов'язаннями;
- ліквідність – рівень забезпеченості підприємства оборотними активами, які можуть бути швидко перетворені в грошові кошти;
- фінансова стійкість – здатність підприємства зберігати стабільність фінансування за рахунок оптимального співвідношення власного і залученого капіталу;
- рентабельність – ефективність використання ресурсів підприємства для отримання прибутку;
- ділова активність – інтенсивність використання ресурсів підприємства у процесі господарської діяльності;
- інвестиційна привабливість – здатність підприємства викликати інтерес у потенційних інвесторів завдяки стабільним фінансовим результатам;
- фінансова незалежність – здатність підприємства самостійно здійснювати свою діяльність без критичної залежності від зовнішнього фінансування;
- збалансованість грошових потоків – відповідність між надходженнями і витратами коштів, необхідна для безперебійного функціонування;
- кредитоспроможність – здатність підприємства отримувати та обслуговувати позики, ґрунтуючись на своїх фінансових показниках;
- ефективність управління фінансами – рівень раціонального використання фінансових ресурсів у межах стратегічних і тактичних цілей підприємства.

Стійкий фінансовий стан є фундаментом стабільного функціонування та розвитку будь-якого підприємства. Він забезпечує здатність підприємства своєчасно виконувати фінансові зобов'язання, ефективно використовувати ресурси та протистояти зовнішнім ризикам. Наявність фінансової стійкості підвищує довіру інвесторів, кредиторів і партнерів, сприяючи залученню додаткових коштів. Це також створює умови для стратегічного планування, інноваційної діяльності та розширення ринків збуту. Отже, підтримання стійкого фінансового стану є необхідною умовою довгострокового зростання і конкурентоспроможності підприємства [59].

Значення стійкого фінансового стану для розвитку підприємства узагальнено на рис. 1.1.

Рис. 1.1. Значення стійкого фінансового стану для розвитку підприємства

Джерело: складено автором на основі [33; 62]

Функції фінансового стану підприємства – це основні напрями та ролі, які він виконує у діяльності підприємства, забезпечуючи його ефективність, стабільність і розвиток [47]. До основних функцій фінансового стану належать ті, що представлено у табл. 1.3.

Таблиця 1.3

Функції формування фінансового стану підприємства

Назва функції	Опис функції
Оцінювальна	Відображає реальний рівень забезпеченості підприємства фінансовими ресурсами та результати діяльності.
Контрольна	Служить інструментом контролю за ефективністю використання фінансових ресурсів і дотриманням фінансової дисципліни.
Регулююча	Допомагає приймати управлінські рішення щодо оптимізації фінансових потоків, структури капіталу та інвестицій.
Прогностична	Дозволяє прогнозувати майбутні фінансові результати, ризики і можливості підприємства на основі аналізу фінансового стану.
Мотиваційна	Формує стимули для покращення фінансових показників і підвищення ефективності діяльності підприємства.
Інформаційна	Забезпечує достовірною інформацією всіх зацікавлених осіб: власників, інвесторів, кредиторів, менеджерів.

Джерело: складено автором на основі [47; 67]

Представлені функції разом забезпечують комплексне управління фінансами і сприяють сталому розвитку підприємства.

Таким чином, можна зробити висновок, що фінансовий стан підприємства є комплексним поняттям, яке відображає його здатність ефективно управляти фінансовими ресурсами та виконувати свої зобов'язання. Він охоплює як статичні показники на певний момент часу, так і динамічні процеси, що відбуваються впродовж певного періоду. Роль фінансового стану полягає у забезпеченні стабільності, платоспроможності та фінансової стійкості підприємства. Аналіз фінансового стану дає змогу приймати обґрунтовані управлінські рішення, прогнозувати розвиток та мінімізувати ризики. Важливо враховувати різні складові фінансового стану, зокрема ліквідність, рентабельність і кредитоспроможність. Стійкий фінансовий стан сприяє підвищенню довіри з боку інвесторів і партнерів, а також забезпечує умови для інновацій і розширення бізнесу. Отже, фінансовий стан є ключовим фактором довгострокового успіху та розвитку підприємства.

1.2. Система управління фінансовим станом підприємства

Сучасні умови ринку характеризуються високою конкуренцією, нестабільністю економічного середовища та швидкими змінами, що вимагає від підприємств гнучкого та оперативного реагування. Управління фінансовим станом підприємства є одним із найважливіших аспектів його ефективної діяльності та стабільного розвитку. Контроль і планування фінансових потоків дозволяють своєчасно виявляти фінансові проблеми та запобігати кризовим ситуаціям. Раціональне управління фінансовими ресурсами забезпечує оптимальне співвідношення між доходами і витратами, що сприяє підвищенню рентабельності бізнесу. Без ефективного управління фінансовим станом підприємство ризикує втратити платоспроможність, що може призвести до банкрутства [7].

Управління фінансами дозволяє не лише забезпечити стабільність, а й створити передумови для розвитку та інвестиційної привабливості. Крім того, воно є основою для прийняття стратегічних рішень та досягнення поставлених цілей. Відсутність належного контролю за фінансовим станом ускладнює планування і знижує ефективність діяльності. Тому управління фінансовим станом є необхідною умовою для збереження конкурентоспроможності підприємства. Загалом, це складний комплекс заходів, який спрямований на підтримку і покращення фінансової стабільності підприємства [20].

Система управління фінансовим станом підприємства являє собою сукупність взаємопов'язаних методів, засобів, процедур і заходів, спрямованих на планування, контроль, аналіз і регулювання фінансових показників підприємства. Вона забезпечує своєчасне виявлення фінансових проблем, оптимізацію використання фінансових ресурсів та підтримку стабільності підприємства. Ця система включає механізми збору і обробки фінансової інформації, прийняття управлінських рішень, а також контроль за їх виконанням. Завдяки їй керівництво може оперативно реагувати на зміни зовнішнього і внутрішнього середовища, знижувати фінансові ризики і

підвищувати ефективність діяльності [28].

Система управління фінансовим станом сприяє формуванню збалансованої фінансової політики, що забезпечує довгострокову платоспроможність і стійкість підприємства. Вона є невід'ємною частиною загальної системи управління підприємством і інтегрується з іншими функціональними підсистемами. В результаті така система дозволяє досягти стратегічних цілей, забезпечуючи фінансову безпеку і розвиток бізнесу.

Основні завдання управління фінансовим станом підприємства включають наступне [2; 18]:

1. Оптимізація структури активів. Завдання полягає у формуванні такого співвідношення між основними та оборотними активами, яке забезпечує максимальну ефективність їх використання та підтримує виробничі і комерційні процеси підприємства.

2. Оптимізація структури капіталу. Включає пошук збалансованого співвідношення між власним і позиковим капіталом для зниження вартості фінансування і підвищення фінансової стійкості підприємства.

3. Максимізація прибутковості. Полягає у забезпеченні найвищого рівня доходів при оптимальному рівні витрат, що сприяє зростанню вартості підприємства і задоволенню інтересів власників.

4. Ефективність використання фінансових ресурсів. Передбачає раціональне розподілення та використання грошових коштів, інвестицій і кредитних ресурсів для підтримки виробництва та інновацій.

5. Прискорення оборотності оборотних активів. Спрямоване на скорочення часу обігу оборотних коштів, що дозволяє підвищити ліквідність і забезпечити безперервність операційної діяльності.

6. Збалансованість грошових потоків. Включає забезпечення відповідності між надходженнями і витратами грошових коштів для запобігання дефіциту і підтримки платоспроможності.

7. Мінімізація рівня фінансових ризиків. Спрямована на ідентифікацію, оцінку та зниження ризиків, пов'язаних з фінансовою діяльністю, з метою

запобігання негативним наслідкам для підприємства.

8. Фінансова стійкість та платоспроможність. Завдання полягає у підтриманні стабільного фінансового стану, що гарантує здатність підприємства виконувати свої зобов'язання перед кредиторами та контрагентами у встановлені строки [18].

Дотримання принципів управління фінансовим станом підприємства є важливою умовою його ефективної діяльності та стабільного розвитку. Вони забезпечують системність, послідовність і комплексний підхід до прийняття фінансових рішень. Виконання цих принципів сприяє підвищенню прозорості фінансових процесів і зниженню ризиків. Крім того, принципи управління допомагають підтримувати баланс між дохідністю і ризиком, що є запорукою довгострокової фінансової стійкості. Отже, їх дотримання є необхідним для забезпечення конкурентоспроможності підприємства на ринку [31].

Характеристика основних принципів управління фінансовим станом підприємства представлена у табл. 1.4.

Таблиця 1.4

Принципи управління фінансовим станом підприємства

Принцип	Характеристика
Системність	Управління фінансовим станом має здійснюватися комплексно, враховуючи всі взаємозв'язки в діяльності підприємства.
Обґрунтованість	Всі рішення повинні базуватися на достовірній інформації та ретельному аналізі фінансових показників.
Послідовність	Дії з управління фінансами повинні бути логічно впорядкованими та узгодженими у часі.
Раціональність	Використання фінансових ресурсів має бути ефективним і максимально економним.
Оперативність	Управлінські рішення повинні прийматися своєчасно для запобігання негативним фінансовим наслідкам.
Прогнозованість	Планування фінансової діяльності має базуватися на реалістичних прогнозах і оцінках ризиків.
Збалансованість	Необхідно підтримувати баланс між доходами і витратами, активами і пасивами підприємства.
Гнучкість	Система управління повинна бути здатною адаптуватися до змін зовнішнього та внутрішнього середовища.
Відповідальність	Визначення чітких зон відповідальності за фінансові рішення і результати їх виконання.
Прозорість	Забезпечення відкритості і доступності фінансової інформації для всіх зацікавлених сторін.

Джерело: складено автором на основі [40; 59]

Отже, принципи управління фінансовим станом підприємства забезпечують системний і раціональний підхід до використання фінансових ресурсів. Вони сприяють своєчасному прийняттю обґрунтованих рішень та підтримці балансу між доходами і витратами. Дотримання цих принципів є ключовим для досягнення фінансової стійкості і стабільного розвитку підприємства.

Концептуальні основи управління фінансовим станом підприємства визначають сукупність теоретичних принципів, стратегій і методологічних підходів, які формують фундамент для ефективного фінансового управління організацією. Вони спрямовані на забезпечення не лише фінансової стійкості та платоспроможності, а й довгострокової життєздатності підприємства в умовах динамічного ринкового середовища. Ці основи враховують внутрішні і зовнішні фактори, що впливають на фінансовий стан, і передбачають комплексне використання інструментів аналізу, планування і контролю фінансових потоків. Крім того, концептуальні підходи передбачають баланс між ризиками і доходністю, оптимізацію структури капіталу та активів, а також підтримку гнучкості у прийнятті управлінських рішень. В результаті, управління фінансовим станом базується на інтегрованому підході, який забезпечує стабільний розвиток і конкурентоспроможність на ринку [68].

Концептуальні основи управління фінансовим станом підприємства представлено на рис. 1.2.

Система управління фінансовим станом підприємства функціонує в умовах впливу широкого спектра зовнішніх та внутрішніх чинників, які визначають ефективність прийнятих рішень і результативність фінансової діяльності. До зовнішніх чинників належать економічна ситуація в країні, рівень інфляції, податкове та митне законодавство, коливання валютного курсу, кон'юнктура ринку, політична стабільність та стан фінансових ринків.

Внутрішні чинники включають структуру активів і капіталу підприємства, рівень прибутковості, якість управлінського персоналу, ефективність системи контролю, організаційну структуру та фінансову дисципліну [75].

Рис. 1.2. Концептуальні основи управління фінансовим станом підприємства

Джерело: складено автором на основі [51; 62]

Взаємодія цих чинників формує специфічні умови, в яких підприємство здійснює фінансове планування, аналіз і контроль. Тому система управління має бути адаптивною, гнучкою та здатною до оперативного реагування на зміни як у внутрішньому середовищі, так і у зовнішньому.

Управління фінансовим станом підприємства - це складний, динамічний процес, який передбачає цілеспрямовану діяльність щодо забезпечення стабільного розвитку, фінансової стійкості та ефективного використання ресурсів підприємства. Він охоплює аналіз фінансових показників, стратегічне і оперативне планування, контроль за виконанням фінансових рішень, а також регулювання грошових потоків. У цьому процесі враховуються як внутрішні можливості підприємства, так і зовнішні загрози та виклики, що вимагає гнучкості та адаптивності управлінських рішень. Ефективне управління

фінансовим станом забезпечує зростання вартості бізнесу, підтримку платоспроможності, інвестиційну привабливість і конкурентоспроможність на ринку. Таким чином, воно є ключовим інструментом досягнення стратегічних цілей підприємства [77].

Етапи процесу управління фінансовим станом підприємства представлено у табл. 1.3.

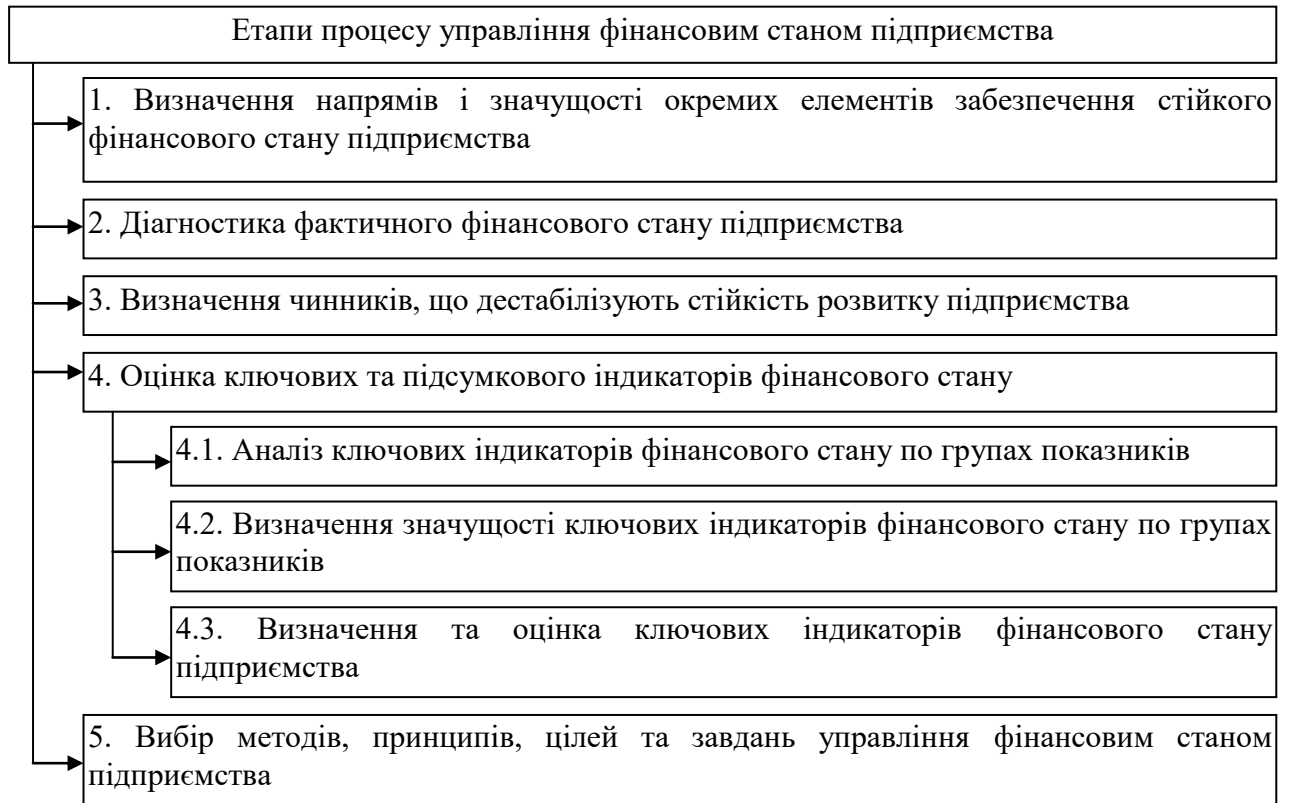

Рис. 1.3. Етапи процесу управління фінансовим станом підприємства

Джерело: складено автором на основі [15; 68]

Характеристику етапів процесу управління фінансовим станом підприємства опишемо нижче [15; 68]:

1. Визначення напрямів і значущості окремих елементів забезпечення стійкого фінансового стану підприємства. На цьому етапі формується загальна стратегія фінансової стійкості підприємства. Визначаються ключові напрями управління: платоспроможність, ліквідність, рентабельність, оборотність активів тощо. Аналізується значущість кожного з елементів для забезпечення

загальної фінансової стабільності. Це дозволяє акцентувати увагу на пріоритетних аспектах управлінської діяльності.

2. Діагностика фактичного фінансового стану підприємства. Здійснюється оцінка поточного фінансового становища підприємства на основі бухгалтерської звітності та фінансових показників. Діагностика дозволяє виявити сильні й слабкі сторони фінансової діяльності. Проводиться порівняння з нормативними або цільовими значеннями показників. Це забезпечує об'єктивне уявлення про реальний стан справ.

3. Визначення чинників, що дестабілізують стійкість розвитку підприємства. На цьому етапі ідентифікуються зовнішні та внутрішні фактори, які негативно впливають на фінансову стабільність. До них можуть належати зниження обсягів продажів, зростання витрат, нестабільність ринку, неефективна структура капіталу. Аналіз чинників проводиться з урахуванням їхньої інтенсивності та впливу на ключові фінансові показники. Мета - підготувати основу для управлінських рішень щодо їхнього усунення або мінімізації впливу.

4. Оцінка ключових та підсумкового індикаторів фінансового стану. Цей етап передбачає інтеграцію даних фінансового аналізу в загальну систему оцінювання. Проводиться виявлення загального рівня фінансової стійкості та його відповідність стратегічним цілям підприємства. Важливо оцінити не лише абсолютні значення, а й динаміку зміни показників. Це дозволяє визначити тенденції і сформулювати прогнози.

5. Вибір методів, принципів, цілей та завдань управління фінансовим станом підприємства. На завершальному етапі обираються оптимальні інструменти й підходи до управління залежно від попереднього аналізу. Формулюються стратегічні та оперативні цілі щодо покращення фінансового стану. Розробляється система конкретних заходів для досягнення цілей, включаючи коригування структури капіталу, оптимізацію витрат, підвищення ефективності оборотних коштів. Це забезпечує цілеспрямованість, ефективність і результативність фінансового управління.

Система методичних інструментів управління фінансовим станом підприємства представлена у табл. 1.5.

Таблиця 1.5

Характеристика методичних інструментів управління фінансовим станом підприємства

Назва інструменту	Сутність	Призначення
Фінансовий аналіз	Аналіз фінансової звітності за допомогою показників	Визначення платоспроможності, ліквідності, рентабельності тощо
Бюджетування	Планування доходів і витрат підприємства на певний період	Контроль витрат, забезпечення фінансової дисципліни
Фінансове планування	Визначення цілей і шляхів досягнення фінансової стабільності	Складання фінансового плану, прогнозування руху грошових коштів
Коефіцієнтний аналіз	Обчислення відносних фінансових показників	Вимірювання ефективності, ліквідності, ділової активності
SWOT-аналіз	Виявлення сильних і слабких сторін, можливостей і загроз	Прийняття стратегічних рішень щодо управління фінансовим станом
Моніторинг фінансових ризиків	Визначення і контроль ризиків, що можуть вплинути на фінансову стабільність	Уникнення збитків, формування резервів, страхування
Фінансове моделювання	Побудова моделей для прогнозування змін фінансового стану	Прогнозування доходів, витрат, прибутку та потреби у фінансуванні
Аналіз точки беззбитковості (CVP-аналіз)	Оцінка взаємозв'язку між витратами, обсягом продажу та прибутком	Визначення мінімального обсягу реалізації для покриття витрат
Контролінг	Система інформаційної підтримки управління фінансами	Сприяє ухваленню рішень на основі аналітичної інформації
Балансовий метод	Аналіз взаємозв'язку між активами, зобов'язаннями та власним капіталом	Визначення структури і рівноваги фінансових ресурсів підприємства

Джерело: складено автором на основі [8; 22]

Таким чином, ефективне управління фінансовим станом підприємства є ключовою умовою його стабільного розвитку, конкурентоспроможності та довготривалої діяльності. Застосування різноманітних методичних інструментів дозволяє своєчасно виявляти проблеми, приймати обґрунтовані управлінські рішення та мінімізувати фінансові ризики. В умовах динамічного ринкового середовища важливо не лише володіти методами управління, а й постійно вдосконалювати їх відповідно до змін зовнішніх і внутрішніх чинників. Таким

чином, системне й науково обґрунтоване управління фінансовим станом формує основу для досягнення стратегічних цілей підприємства.

1.3. Методичні засади оцінки фінансового стану підприємства

Оцінка фінансового стану підприємства є невід'ємною складовою ефективного управління його діяльністю. У сучасних умовах конкуренції та економічної нестабільності своєчасне і об'єктивне оцінювання фінансового стану дозволяє виявляти сильні та слабкі сторони фінансової політики підприємства. Це дає змогу приймати обґрунтовані управлінські рішення, спрямовані на підвищення платоспроможності, прибутковості та стійкості. Від правильності оцінки фінансового стану залежить здатність підприємства залучати інвестиції, співпрацювати з кредиторами, партнерами та іншими зацікавленими сторонами. Така оцінка є важливою не лише для внутрішніх користувачів, а й для зовнішніх - банків, податкових органів, інвесторів [22].

Аналіз фінансового стану дає змогу контролювати фінансові результати, виявляти відхилення від запланованих показників та вчасно реагувати на зміни. Він базується на системі показників, які відображають ліквідність, рентабельність, фінансову стійкість та ділову активність підприємства. Регулярна оцінка фінансового стану сприяє підвищенню прозорості та фінансової дисципліни. У результаті підприємство може ефективніше планувати свою діяльність та уникати кризових ситуацій. Таким чином, оцінка фінансового стану є основою для формування стратегії стабільного та успішного розвитку.

Оцінка фінансового стану підприємства - це процес систематичного аналізу та інтерпретації фінансової інформації, що дозволяє визначити рівень платоспроможності, фінансової стійкості, прибутковості та ефективності використання ресурсів підприємства. Цей процес передбачає використання спеціальних методів і показників, які відображають поточний стан фінансово-господарської діяльності та дають змогу оцінити її результати в динаміці [30].

Метою оцінки є виявлення сильних і слабких сторін фінансового розвитку,

прогнозування можливих ризиків та формування обґрунтованих управлінських рішень. Оцінка фінансового стану є важливою для керівництва підприємства, інвесторів, кредиторів та інших зацікавлених осіб, оскільки забезпечує об'єктивне уявлення про можливості подальшого розвитку та фінансову безпеку [58].

Завдання оцінки фінансового стану підприємства включають такі основні напрями [1; 13]:

- визначення платоспроможності та ліквідності - аналіз здатності підприємства своєчасно виконувати свої фінансові зобов'язання;
- оцінка фінансової стійкості - визначення рівня залежності підприємства від зовнішніх джерел фінансування та здатності зберігати стабільність в умовах змін ринкового середовища;
- аналіз рентабельності - дослідження прибутковості діяльності підприємства, ефективності використання ресурсів та потенціалу зростання прибутку;
- оцінка ділової активності - вивчення ефективності використання оборотних і необоротних активів у господарській діяльності;
- виявлення фінансових ризиків - аналіз факторів, що можуть негативно вплинути на фінансову стабільність і перспективи розвитку;
- порівняння з нормативними показниками та конкурентами - встановлення відповідності поточного стану підприємства стандартам галузі та кращим практикам;
- формування інформаційної бази для управлінських рішень - забезпечення керівництва об'єктивною інформацією для планування, прогнозування та контролю фінансових результатів.

Результати оцінки фінансового стану підприємства необхідні для різних користувачів, оскільки вони допомагають приймати важливі рішення та планувати подальшу діяльність. Вчасна і об'єктивна оцінка фінансового стану підприємства дозволяє запобігти можливим кризовим ситуаціям і забезпечує стабільний розвиток бізнесу. Крім того, вона сприяє підвищенню довіри з боку

партнерів, інвесторів і кредиторів, що є важливим фактором для успішної діяльності на ринку [17].

Характеристика основних користувачів та їхніх інтересів щодо результатів оцінки фінансового стану підприємства представлена у табл. 1.6.

Таблиця 1.6

Характеристика основних користувачів та їхніх інтересів щодо
результатів оцінки фінансового стану підприємства

Категорія користувачів	Інтереси та цілі використання результатів оцінки фінансового стану
Власники (акціонери)	Оцінка прибутковості інвестицій, прийняття рішень щодо розподілу прибутку, подальшого інвестування або продажу активів.
Керівництво підприємства	Прийняття стратегічних і оперативних управлінських рішень, планування, контроль та оптимізація фінансової діяльності.
Потенційні інвестори	Аналіз фінансової привабливості підприємства, визначення рівня ризику та перспектив повернення інвестицій.
Кредитори (банки, постачальники)	Визначення платоспроможності підприємства, оцінка кредитного ризику та доцільності надання фінансування чи товарів у борг.
Державні органи (податкова служба, статистика)	Контроль за дотриманням законодавства, правильністю нарахування податків та зборів, моніторинг фінансового стану в галузі.
Партнери та контрагенти	Оцінка надійності підприємства як ділового партнера, прийняття рішень щодо співпраці або умов контрактів.
Працівники підприємства	Інтерес до стабільності та платоспроможності підприємства, що гарантує своєчасну виплату заробітної плати та соціальні гарантії.
Аудитори та консультанти	Збір і аналіз даних для проведення фінансового аудиту, підготовки рекомендацій щодо покращення фінансового стану.

Джерело: складено автором на основі [6; 23]

Основні етапи здійснення оцінки фінансового стану підприємства представлено на рис. 1.4.

1. Збір та підготовка фінансової інформації. На цьому етапі здійснюється збір необхідних бухгалтерських та фінансових документів, таких як баланс, звіт про фінансові результати, звіт про рух грошових коштів. Важливо перевірити достовірність та повноту даних, щоб уникнути помилок у подальшому аналізі. Підготовка інформації також включає її систематизацію та приведення до єдиного формату для зручності оцінки.

2. Аналіз ліквідності та платоспроможності. Цей етап передбачає

визначення здатності підприємства вчасно виконувати свої фінансові зобов'язання за рахунок наявних оборотних активів.

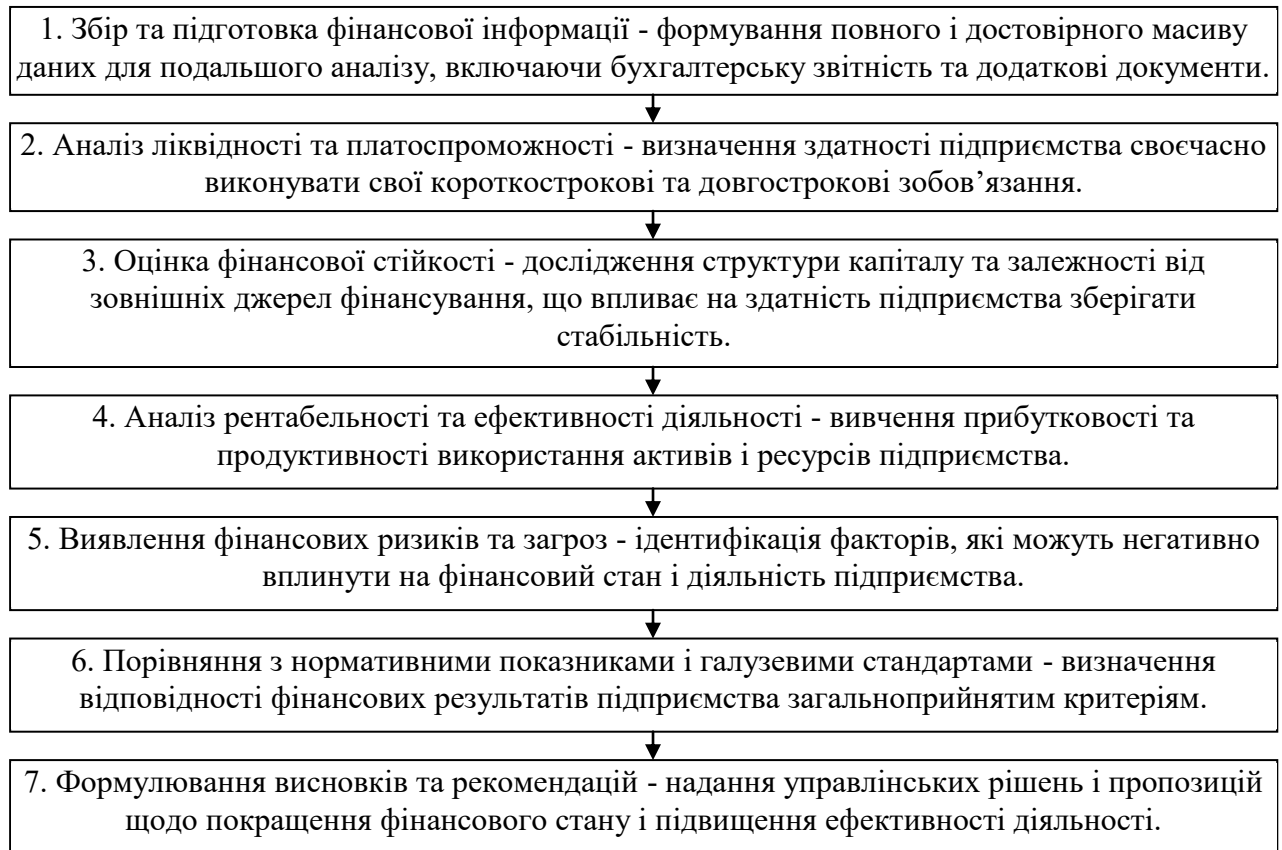

Рис. 1.4. Етапи здійснення оцінки фінансового стану підприємства

Джерело: складено автором на основі [26; 37]

Аналіз включає розрахунок показників ліквідності (поточна, швидка, абсолютна) і оцінку співвідношення між дебіторською і кредиторською заборгованістю. Результати дозволяють оцінити фінансову стійкість у короткостроковій перспективі.

3. Оцінка фінансової стійкості. На цьому етапі аналізується структура капіталу підприємства, включаючи співвідношення власних і позикових коштів. Визначається здатність підприємства витримувати фінансові навантаження та зберігати стабільність у різних економічних умовах. Показники фінансової стійкості допомагають ідентифікувати ризики залежності від зовнішніх джерел фінансування.

4. Аналіз рентабельності та ефективності діяльності. Тут розглядається

рівень прибутковості підприємства за допомогою таких показників, як рентабельність продажів, активів і капіталу. Аналіз також включає оцінку ефективності використання ресурсів і активів для генерації доходів. Високі показники свідчать про успішність операційної діяльності та економічну доцільність інвестицій.

5. Виявлення фінансових ризиків та загроз. На цьому етапі ідентифікуються потенційні внутрішні та зовнішні фактори, які можуть негативно вплинути на фінансовий стан підприємства. Аналізуються ризики ліквідності, кредитні, ринкові та операційні загрози. Виявлення ризиків дозволяє підприємству розробити заходи для їх мінімізації або уникнення.

6. Порівняння з нормативними показниками і галузевими стандартами. Даний етап передбачає зіставлення фінансових показників підприємства з нормативними значеннями та середніми показниками по галузі. Це допомагає визначити конкурентоспроможність і рівень розвитку підприємства відносно ринку. Порівняння також вказує на наявність проблемних зон, що потребують уваги.

7. Формулювання висновків та рекомендацій. На завершальному етапі узагальнюються результати оцінки та формуються конкретні пропозиції щодо покращення фінансового стану. Рекомендації можуть стосуватися оптимізації структури капіталу, поліпшення ліквідності, підвищення ефективності використання ресурсів. Вони є основою для прийняття управлінських рішень і стратегічного планування розвитку підприємства.

Оцінку фінансового стану підприємства рекомендується проводити у двох виглядах [32; 59]:

1. Експрес-діагностика фінансового стану підприємства - швидкий аналіз основних фінансових показників, який дозволяє оперативно оцінити загальний стан підприємства. Цей вид оцінки застосовується для попереднього виявлення потенційних проблем або підтвердження стабільності діяльності. Експрес-діагностика корисна для прийняття швидких управлінських рішень у ситуаціях, коли немає можливості провести повний аналіз.

2. Поглиблена оцінка фінансового стану підприємства - детальний і всебічний аналіз, що включає комплексну перевірку фінансової звітності, аналіз ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості, рентабельності та інших ключових показників. Такий підхід дозволяє виявити глибинні проблеми, причини їх виникнення та розробити конкретні рекомендації для покращення фінансового стану. Поглиблена оцінка є основою для стратегічного планування та прийняття довгострокових управлінських рішень [32].

У сучасних умовах при оцінці фінансового стану підприємства використовується система показників, яка детально і вичерпно описує фінансове становище підприємства та дозволяє об'єктивно провести цей аналіз:

1. Показники ліквідності та платоспроможності.
2. Показники фінансової стійкості.
3. Показники ділової активності.
4. Показники рентабельності та ефективності діяльності.

Показники ліквідності та платоспроможності відображають здатність підприємства своєчасно і в повному обсязі виконувати свої фінансові зобов'язання перед кредиторами, постачальниками та іншими контрагентами. Вони показують, наскільки швидко підприємство може перетворити свої активи у грошові кошти для покриття короткострокових і довгострокових боргів. Ці показники допомагають оцінити фінансову стійкість підприємства, його здатність уникати касових розривів і знижувати ризики неплатоспроможності [46].

Методика розрахунку основних показників ліквідності та платоспроможності підприємства представлена у табл. 1.7.

Таблиця 1.7

Методика розрахунку основних показників ліквідності та
платоспроможності підприємства

Показник	Формула розрахунку	Призначення
1	2	3
Коефіцієнт поточної ліквідності	Поточні активи / Поточні зобов'язання	Відображає здатність підприємства погасити короткострокові зобов'язання за рахунок поточних активів. Оптимальне значення - від 1,5 до 2.

Коефіцієнт швидкої ліквідності	(Поточні активи - Запаси) / Поточні зобов'язання	Показує здатність погасити короткострокові зобов'язання за рахунок найбільш ліквідних активів, без врахування запасів. Рекомендоване значення - не менше 1.
--------------------------------	--	---

Продовження табл. 1.7

1	2	3
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	Грошові кошти та їх еквіваленти / Поточні зобов'язання	Відображає здатність підприємства покривати короткострокові зобов'язання виключно за рахунок грошових коштів. Оптимальне значення - 0,2–0,3.
Коефіцієнт платоспроможності	Власний капітал / Загальні зобов'язання	Характеризує співвідношення власних і позикових коштів, ступінь фінансової незалежності підприємства. Чим вище, тим краще.
Коефіцієнт покриття заборгованості	Грошові кошти + Короткострокові фінансові вкладення / Поточні зобов'язання	Оцінює можливість підприємства покрити короткострокові борги негайно за рахунок найліквідніших активів.

Джерело: складено автором на основі [46]

Показники фінансової стійкості характеризують здатність підприємства підтримувати оптимальну структуру капіталу та забезпечувати довгострокову стабільність своєї діяльності. Вони відображають співвідношення власних і позикових коштів, рівень фінансових ризиків та здатність підприємства витримувати зовнішні і внутрішні економічні коливання. Ці показники дозволяють оцінити, наскільки підприємство незалежне від зовнішніх джерел фінансування та чи може воно зберігати платоспроможність у довгостроковій перспективі [32].

Методика розрахунку основних показників фінансової стійкості підприємства представлена у табл. 1.8.

Таблиця 1.8

Методика розрахунку основних показників фінансової стійкості підприємства

Показник	Формула розрахунку	Призначення
1	2	3
Коефіцієнт автономії (фінансова незалежність)	Власний капітал / Загальні активи	Відображає частку власних коштів у загальних активах підприємства. Чим вище, тим вища фінансова незалежність. Оптимальне значення - від 0,5 і більше.
Коефіцієнт фінансової залежності	Позикові (залучені) кошти / Власний капітал	Показує ступінь залучення позикових коштів до власного капіталу. Чим менше, тим стабільніший фінансовий стан.

Коефіцієнт фінансової стійкості	Власний капітал / Позикові (залучені) кошти	Характеризує співвідношення власних і позикових коштів, показує здатність підприємства покривати борги власним капіталом.
---------------------------------	---	---

Продовження табл. 1.8

1	2	3
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	Власні оборотні кошти / Власний капітал	Відображає частку власних оборотних коштів у загальному власному капіталі, що визначає здатність підприємства гнучко реагувати на фінансові виклики.
Коефіцієнт покриття боргів власним капіталом	Власний капітал / Загальні зобов'язання	Визначає частку власних коштів у загальній сумі зобов'язань підприємства, що свідчить про рівень фінансової стійкості.

Джерело: складено автором на основі [32]

Представлена методика дозволяє детально проаналізувати фінансову стійкість підприємства, визначити рівень ризиків і прийняти обґрунтовані управлінські рішення.

Показники ділової активності відображають ефективність використання підприємством своїх ресурсів у процесі господарської діяльності. Вони показують, наскільки швидко і раціонально підприємство перетворює активи в доходи та гроші. Такі показники допомагають оцінити оборотність запасів, дебіторської та кредиторської заборгованості, а також загальну швидкість обігу капіталу. Завдяки цьому можна виявити вузькі місця в управлінні оборотними активами та підвищити продуктивність роботи підприємства [58].

Методика розрахунку основних показників ділової активності підприємства представлена у табл. 1.9.

Таблиця 1.9

Методика розрахунку основних показників ділової активності підприємства

Показник	Формула розрахунку	Призначення
1	2	3
Оборотність запасів	Собівартість реалізованої продукції / Середній запас	Визначає, скільки разів за період запаси повністю оновлюються. Чим вище, тим ефективніше використання запасів.
Тривалість обороту запасів (дні)	(Середній запас / Собівартість реалізованої продукції) × 365	Вказує середню кількість днів, протягом яких запаси перебувають на підприємстві. Менше значення - краща ліквідність запасів.

Оборотність дебіторської заборгованості	Дебіторська заборгованість за реалізацією / Виручка від реалізації $\times 365$	Визначає середній період погашення дебіторської заборгованості. Коротший період свідчить про швидше повернення коштів.
---	---	--

Продовження табл. 1.9

1	2	3
Оборотність кредиторської заборгованості	Кредиторська заборгованість / Собівартість реалізованої продукції $\times 365$	Показує середній термін погашення кредиторської заборгованості. Важливо для управління платіжною дисципліною.
Оборотність активів	Виручка від реалізації / Середні загальні активи	Визначає ефективність використання усіх активів підприємства для отримання доходу. Чим вище, тим ефективніше.
Оборотність основних засобів	Виручка від реалізації / Середня вартість основних засобів	Показує, скільки доходу генерується на одиницю основних засобів, оцінює ефективність використання основних фондів.
Оборотність власного капіталу	Виручка від реалізації / Середній власний капітал	Визначає, наскільки ефективно підприємство використовує власні кошти для генерування доходу.

Джерело: складено автором на основі [58]

Показники рентабельності та ефективності діяльності показують здатність підприємства отримувати прибуток і ефективно використовувати свої ресурси. Вони відображають рівень доходності різних видів діяльності, співвідношення між витратами та отриманими результатами, а також загальну економічну ефективність функціонування підприємства. Ці показники дозволяють оцінити, наскільки доцільно вкладені капітали, як ефективно працює менеджмент, і визначити потенціал для подальшого розвитку. Високі значення рентабельності свідчать про конкурентоспроможність підприємства та його здатність генерувати додану вартість. Аналіз цих показників допомагає виявити резерви підвищення продуктивності та оптимізації витрат. Вони є важливим інструментом для прийняття стратегічних і оперативних управлінських рішень. Таким чином, показники рентабельності та ефективності діяльності є ключовими критеріями оцінки фінансового успіху підприємства [63].

Методика розрахунку основних показників рентабельності та ефективності діяльності підприємства представлена у табл. 1.10.

Визначені показники допомагають комплексно оцінити фінансову

результативність підприємства та приймати обґрунтовані управлінські рішення для підвищення його ефективності.

Таблиця 1.10

Методика розрахунку основних показників рентабельності та ефективності діяльності підприємства

Показник	Формула розрахунку	Призначення / Значення
Рентабельність продажів	$(\text{Чистий прибуток} / \text{Чистий дохід}) \times 100\%$	Визначає відсоток прибутку від чистих продажів, показує ефективність продажів.
Рентабельність активів	$(\text{Чистий прибуток} / \text{Середні загальні активи}) \times 100\%$	Показує, наскільки ефективно підприємство використовує свої активи для отримання прибутку.
Рентабельність власного капіталу	$(\text{Чистий прибуток} / \text{Середній власний капітал}) \times 100\%$	Визначає прибутковість капіталу власників, показує ефективність управління капіталом.
Рентабельність виробничих потужностей	$(\text{Операційний прибуток} / \text{Чистий дохід}) \times 100\%$	Відображає прибутковість основної виробничої діяльності підприємства.
Рентабельність інвестицій	$(\text{Чистий прибуток} / \text{Загальні інвестиції}) \times 100\%$	Визначає дохідність інвестицій, вкладених у підприємство.
Ефективність використання основних засобів	$\text{Чистий дохід} / \text{Середня вартість основних засобів}$	Показує, скільки виручки генерується на одиницю основних засобів.
Коефіцієнт покриття витрат	$(\text{Операційний прибуток} / \text{Чистий дохід}) \times 100\%$	Відображає частку операційного прибутку у виручці, характеризує операційну ефективність.

Джерело: складено автором на основі [63]

Таким чином, комплексна оцінка фінансового стану підприємства є ключовим інструментом для розуміння його реального економічного положення. Вона дозволяє виявити сильні та слабкі сторони в управлінні фінансами, що сприяє прийняттю обґрунтованих управлінських рішень. Завдяки всебічному аналізу ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості, ділової активності та рентабельності підприємство може своєчасно реагувати на внутрішні та зовнішні виклики. Оцінка допомагає контролювати ефективність використання ресурсів і забезпечує основу для стратегічного планування розвитку. Важливість комплексної оцінки зумовлена необхідністю підтримки фінансової стабільності та конкурентоспроможності на ринку. Вона також сприяє підвищенню довіри інвесторів, кредиторів і партнерів до

підприємства.

1.4. Нормативно-правове та інформаційне забезпечення відносин у сфері управління фінансовим станом підприємства

Нормативно-правове забезпечення є невід'ємною складовою ефективного управління фінансовим станом підприємства. Воно встановлює чіткі правила, стандарти та вимоги, які регулюють фінансову діяльність і звітність організації. Без належного нормативного підґрунтя підприємство не може забезпечити прозорість, достовірність і своєчасність фінансової інформації. Законодавчі акти і нормативні документи визначають рамки для планування, контролю та аналізу фінансових показників. Крім того, нормативно-правове забезпечення сприяє зниженню фінансових ризиків і запобігає виникненню кризових ситуацій. Воно є основою для формування єдиних підходів до оцінки фінансового стану та прийняття управлінських рішень [68].

Також нормативні вимоги забезпечують захист прав і законних інтересів усіх зацікавлених сторін, включаючи інвесторів, кредиторів і державу. Відповідність законодавству підвищує довіру до підприємства на ринку та сприяє його стабільному розвитку. Без системного нормативно-правового забезпечення управління фінансами підприємства стає хаотичним і неефективним. Тому сучасні підприємства потребують постійного оновлення і адаптації своєї діяльності до діючих правових норм і стандартів.

Нормативно-правове забезпечення управління фінансовим станом підприємства охоплює кілька ключових напрямів, що визначають правила та умови функціонування фінансової діяльності. Перш за все, законодавче регулювання встановлює основні закони та нормативні акти, які регламентують порядок ведення фінансової діяльності, податкових відносин та бухгалтерського обліку. Важливою складовою є встановлення стандартів фінансової звітності, що забезпечують єдині правила складання та подання фінансової інформації відповідно до міжнародних або національних норм [32].

Регулювання податкових відносин визначає порядок нарахування, сплати та звітності з податків, що безпосередньо впливає на фінансовий стан

підприємства. Контроль та аудиторська діяльність покликана гарантувати достовірність і прозорість фінансових даних через проведення внутрішніх і зовнішніх перевірок. Значною мірою процес управління фінансами регулюється нормами, що стосуються кредитно-фінансових відносин, включаючи умови залучення позикових коштів і обслуговування боргових зобов'язань.

Захист прав інвесторів і кредиторів забезпечує правову основу для відстоювання інтересів усіх зацікавлених сторін, що сприяє довірі до підприємства. Корпоративне управління встановлює правила функціонування органів управління, які приймають стратегічні фінансові рішення. Нарешті, регулювання інформаційного забезпечення визначає порядок доступу, зберігання та розкриття фінансової інформації, що підвищує рівень прозорості та оперативності управлінських процесів. Таким чином, ці напрями формують цілісний і системний підхід до регулювання фінансового стану підприємства, сприяючи його стабільності та ефективності.

До складу завдань нормативно-правового регулювання фінансової стійкості підприємств можна віднести наступні [2; 14]:

1. Встановлення стандартів фінансової звітності – цей напрям передбачає розробку і впровадження єдиних правил та методик складання фінансової звітності, що забезпечують прозорість, достовірність і порівнянність фінансової інформації для всіх зацікавлених сторін.

2. Контроль за використанням фінансових ресурсів – нормативні акти визначають процедури і механізми моніторингу та аудиту витрат і інвестицій підприємства, що допомагає запобігати неефективному чи нецільовому використанню коштів.

3. Регулювання фінансових операцій – охоплює встановлення правил проведення фінансових угод, платежів, кредитування і розрахунків, що забезпечує їх законність, безпеку і своєчасність.

4. Захист прав інвесторів та кредиторів – нормативно-правова база гарантує дотримання прав і інтересів вкладників і кредиторів, створюючи умови для їх впевненості у збереженні і приумноженні капіталу.

5. Контроль за використанням інновацій – цей аспект спрямований на забезпечення раціонального впровадження новітніх технологій і фінансових інструментів, що сприяє підвищенню конкурентоспроможності та стабільності підприємства.

6. Впровадження аудиторського контролю – аудиторські перевірки, як внутрішні, так і зовнішні, є важливим елементом системи контролю, що підвищує рівень довіри до фінансової звітності та фінансового стану підприємства в цілому.

Нормативно-правова база забезпечення відносин у сфері регулювання фінансового стану підприємств України представлена у табл. 1.11.

Таблиця 1.11

Нормативно-правова база забезпечення відносин у сфері регулювання
фінансового стану підприємств України

Нормативно-правовий акт	Загальна характеристика
1	2
Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV [55]	Визначаючи юридичні основи для регулювання, організації та проведення бухгалтерського обліку, а також складання фінансової звітності в Україні, національні положення визначають, що головною метою цих процесів є надання стейкхолдерам повної, точної та об'єктивної інформації щодо фінансового стану та результатів діяльності підприємства.
Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» від 07.02.2013 р. № 73 [41]	Норми цього національного положення застосовуються до фінансової звітності і консолідованої фінансової звітності юридичних осіб, за винятком банків та бюджетних установ, які зобов'язані представляти фінансову звітність відповідно до чинного законодавства.
Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 «Консолідована фінансова звітність» від 27.06.2013 р. № 628 [44]	Дане національне положення встановлює порядок складання консолідованої фінансової звітності та загальні вимоги до розкриття інформації про процес складання консолідованої фінансової звітності. Фінансова звітність материнського підприємства та його дочірніх підприємств, використовувана для складання консолідованої фінансової звітності, має бути складена за однаковими звітним періодом та на одну й ту ж дату балансу.
Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» від 29.11.1999 р. № 290 [42]	Це національне положення (стандарт) визначає методологічні принципи формування інформації щодо доходів та витрат підприємства в бухгалтерському обліку та їхнє відображення у фінансовій звітності. Згідно з цим стандартом, дохід визнається при збільшенні активу або зменшенні зобов'язань, що призводить до росту власного капіталу, за умови, що оцінка доходу може бути достовірно визначена.

Продовження табл. 1.11

1	2
Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» від 31.12.1999 р. № 318 [43]	Це національне положення встановлює методологічні принципи формування інформації про витрати підприємства в бухгалтерському обліку та їхнє відображення у фінансовій звітності. Згідно з ним, витратами вважаються зменшення активів або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення власного капіталу підприємства, за умови, що ці витрати можуть бути достовірно оцінені.
Положення про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації: Наказ МФУ від 26.01.2001 р. № 49/121 [52]	Аналіз фінансового стану підприємств, які підлягають приватизації, проводиться відповідно до вимог чинного законодавства. Цим положенням визначається порядок розрахунку показників, які характеризують фінансовий стан підприємства, та їх нормативні значення для аналізу фінансів за спрощеною схемою. Фінансовий аналіз підприємства включає етапи: оцінка майнового стану та його динаміки; аналіз фінансових результатів; оцінка ліквідності; аналіз ділової активності; аналіз платоспроможності (фінансової стійкості); оцінка рентабельності.
Методика проведення поглибленого аналізу фінансово-господарського стану підприємств та організацій: Наказ Агентства з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій від 27.06.97 р. № 81 [36]	Основною метою проведення аналізу є оцінка результатів господарської діяльності підприємства за попередній та поточний роки, виявлення чинників, які вплинули на його кінцеві показники у позитивному або негативному напрямку. Цей аналіз допомагає приймати рішення щодо оцінки структури балансу як задовільної або незадовільної, а також визначення платоспроможності чи неплатоспроможності підприємства. За результатами аналізу, робиться пропозиція Кабінету Міністрів України про можливість включення даного підприємства до Реєстру неплатоспроможних підприємств та організацій.
Методичні рекомендації по аналізу фінансово-господарського стану підприємств та організацій: Лист ДПАУ від 27.01.98 р. № 759/10/20-2117 [37]	Методика аналізу охоплює оцінку фінансових результатів та фінансового стану підприємства. Вона розглядає основні фактори, які впливають на ці результати, такі як обсяг і собівартість виробництва та реалізації продукції, ефективність використання основних засобів, матеріальних та трудових ресурсів. В рамках методики використовуються різні джерела інформації, а також проводиться оцінка резервів, виявлених за допомогою проведеного аналізу.

Джерело: складено автором

Інформаційне забезпечення відносин у сфері управління фінансовим станом підприємства являє собою комплекс організованих процесів збору, обробки, зберігання та передачі достовірної, своєчасної і повної фінансової інформації. Воно забезпечує всіх учасників управлінського процесу необхідними даними для прийняття ефективних рішень щодо планування, контролю та коригування фінансової діяльності підприємства. Таке забезпечення включає як внутрішні джерела інформації, зокрема

бухгалтерський облік, управлінський облік та звітність, так і зовнішні – фінансові ринки, державні органи, кредитори і інвестори [9].

Надійність і своєчасність інформації є ключовими умовами для формування реального уявлення про фінансовий стан підприємства та забезпечення його фінансової стійкості. Крім того, ефективне інформаційне забезпечення сприяє підвищенню прозорості діяльності підприємства, зміцненню довіри партнерів і контрагентів, а також мінімізації фінансових ризиків. Таким чином, інформаційне забезпечення є фундаментальною складовою системи управління фінансовим станом підприємства.

Інформаційною основою для оцінювання та контролю фінансового стану підприємства є [41]:

1. Звіт по фінансовий стан (форма № 1) відображає активи, зобов'язання та власний капітал підприємства на конкретну дату, що дає змогу оцінити його фінансову стійкість. Цей документ показує структуру майна та джерела його фінансування, що є ключовими для аналізу платоспроможності. Завдяки цим даним можна виявити співвідношення між власними та залученими ресурсами підприємства.

2. Звіт про сукупний дохід (форма № 2) демонструє фінансові результати діяльності підприємства за певний період, включаючи доходи, витрати, прибуток або збиток. Цей звіт допомагає оцінити ефективність роботи підприємства та його здатність генерувати прибуток. Аналіз сукупного доходу важливий для прийняття управлінських рішень щодо розвитку бізнесу.

3. Звіт про рух грошових коштів (форма № 3) відображає всі надходження і витрати грошових коштів за звітний період, що дає змогу оцінити ліквідність підприємства. Цей документ показує здатність підприємства забезпечувати свої поточні фінансові зобов'язання та управляти грошовими потоками. Аналіз руху коштів допомагає уникнути дефіциту ліквідності і своєчасно планувати фінансові операції.

4. Звіт про власний капітал (форма № 4) відображає зміни у складі та обсязі власного капіталу підприємства протягом звітного періоду. Цей звіт

допомагає зрозуміти, як формувався капітал, включаючи прибутки, збитки та інші коригування. Дані цього документа важливі для оцінки фінансової стабільності підприємства та довгострокової перспективи його розвитку.

5. Примітки до звітів (форма № 5) містять додаткові пояснення та розшифровки, які доповнюють основні фінансові документи. Вони забезпечують більш глибоке розуміння показників і методів їх розрахунку, підвищуючи прозорість фінансової звітності. Примітки допомагають користувачам звітності отримати повну і достовірну інформацію про фінансовий стан підприємства.

6. Статистична звітність та оперативні дані включають актуальні показники діяльності підприємства, які використовуються для поточного контролю та аналізу. Ці дані дозволяють оперативно відслідковувати зміни у фінансовому стані та приймати своєчасні управлінські рішення. Використання статистики і оперативної інформації підвищує ефективність управління фінансами підприємства [41].

Таким чином, нормативно-правове забезпечення у сфері управління фінансовим станом підприємства є фундаментом для встановлення чітких правил і стандартів фінансової діяльності. Воно гарантує дотримання законодавчих вимог, що сприяє прозорості та законності фінансових операцій. Впровадження нормативних актів допомагає захистити права інвесторів, кредиторів і інших зацікавлених сторін. Інформаційне забезпечення, у свою чергу, створює основу для своєчасного і об'єктивного оцінювання фінансового стану підприємства. Комплексна фінансова звітність дозволяє керівництву приймати обґрунтовані управлінські рішення. Наявність детальних та достовірних даних підвищує ефективність контролю за використанням ресурсів і планування розвитку. Отже, нормативно-правове та інформаційне забезпечення є ключовими складовими успішного управління фінансовим станом підприємства.

Висновки до розділу 1

За результатами проведеного дослідження теоретичних основ управління фінансовим станом підприємства можна зробити наступні висновки:

Встановлено, що фінансовий стан підприємства - це інтегральна характеристика його фінансово-господарської діяльності, що відображає здатність ефективно управляти наявними ресурсами, своєчасно виконувати фінансові зобов'язання, забезпечувати стабільність, розвиток та конкурентоспроможність у динамічному ринковому середовищі. Стійкий фінансовий стан є фундаментом стабільного функціонування та розвитку будь-якого підприємства. Він забезпечує здатність підприємства своєчасно виконувати фінансові зобов'язання, ефективно використовувати ресурси та протистояти зовнішнім ризикам.

Визначено, що роль фінансового стану полягає у забезпеченні стабільності, платоспроможності та фінансової стійкості підприємства. Аналіз фінансового стану дає змогу приймати обґрунтовані управлінські рішення, прогнозувати розвиток та мінімізувати ризики. Важливо враховувати різні складові фінансового стану, зокрема ліквідність, рентабельність і кредитоспроможність. Стійкий фінансовий стан сприяє підвищенню довіри з боку інвесторів і партнерів, а також забезпечує умови для інновацій і розширення бізнесу. Отже, фінансовий стан є ключовим фактором довгострокового успіху та розвитку підприємства.

Обґрунтовано, що система управління фінансовим станом підприємства являє собою сукупність взаємопов'язаних методів, засобів, процедур і заходів, спрямованих на планування, контроль, аналіз і регулювання фінансових показників підприємства. Вона забезпечує своєчасне виявлення фінансових проблем, оптимізацію використання фінансових ресурсів та підтримку стабільності підприємства. Ця система включає механізми збору і обробки фінансової інформації, прийняття управлінських рішень, а також контроль за їх виконанням.

Узагальнено, що ефективне управління фінансовим станом підприємства є ключовою умовою його стабільного розвитку, конкурентоспроможності та довготривалої діяльності. Застосування різноманітних методичних інструментів дозволяє своєчасно виявляти проблеми, приймати обґрунтовані управлінські рішення та мінімізувати фінансові ризики. В умовах динамічного ринкового середовища важливо не лише володіти методами управління, а й постійно вдосконалювати їх відповідно до змін зовнішніх і внутрішніх чинників.

Визначено, що оцінка фінансового стану підприємства - це процес систематичного аналізу та інтерпретації фінансової інформації, що дозволяє визначити рівень платоспроможності, фінансової стійкості, прибутковості та ефективності використання ресурсів підприємства. Цей процес передбачає використання спеціальних методів і показників, які відображають поточний стан фінансово-господарської діяльності та дають змогу оцінити її результати в динаміці.

Обґрунтовано, що комплексна оцінка фінансового стану підприємства є ключовим інструментом для розуміння його реального економічного положення. Вона дозволяє виявити сильні та слабкі сторони в управлінні фінансами, що сприяє прийняттю обґрунтованих управлінських рішень. Завдяки всебічному аналізу ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості, ділової активності та рентабельності підприємство може своєчасно реагувати на внутрішні та зовнішні виклики. Оцінка допомагає контролювати ефективність використання ресурсів і забезпечує основу для стратегічного планування розвитку.

Доведено, що нормативно-правове забезпечення у сфері управління фінансовим станом підприємства є фундаментом для встановлення чітких правил і стандартів фінансової діяльності. Інформаційне забезпечення, у свою чергу, створює основу для своєчасного і об'єктивного оцінювання фінансового стану підприємства. Комплексна фінансова звітність дозволяє керівництву приймати обґрунтовані управлінські рішення.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІТИЧНА ОЦІНКА СТАНУ ТА НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ СТАНОМ ТОВ «ПРОФІЛЬТЕХ»

2.1. Організаційно-управлінський аналіз підприємства

Вивчення актуальних питань формування та подальшого розвитку системи управління фінансовим станом підприємства будемо здійснювати на базі потужної та сучасної виробничо-торговельної компанії ТОВ «Профільтех», що займається виробництвом високоякісних продуктів із тонколистового прокату, а саме, металочерепиці, профнастилу, профілів для гіпсокартону, та є одним із найбільших виробників цієї продукції в Україні [48].

Загальна організаційно-правова характеристика підприємства ТОВ «Профільтех» представлена в табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Загальна організаційно-правова характеристика підприємства ТОВ «Профільтех»

Параметр діяльності	Характеристика
Повне найменування юридичної особи	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ ПРОФІЛЬТЕХ
Скорочена назва	ТОВ «Профільтех»
Статус юридичної особи	Зареєстровано
Код ЄДРПОУ	37260027
Дата реєстрації	26.08.2010 р.
Уповноважені особи	Сіренький Дмитро Пилипович
Розмір статутного капіталу	600 000,00 грн.
Організаційно-правова форма	Товариство з обмеженою відповідальністю
Види діяльності	Основний: 24.33 Холодне штампування та гнуття Інші: 25.50 Кування, пресування, штампування, профілювання; порошкова металургія 25.99 Виробництво інших готових металевих виробів, н.в.і.у. 77.39 Надання в оренду інших машин, устаткування та товарів, н.в.і.у.
Місцезнаходження юридичної особи	10025, Україна, Житомирська обл., місто Житомир, вулиця Корольова, будинок, 132

Джерело: складено за даними підприємства

Отже, юридична особа ТОВ «Профільтех», код ЄДРПОУ 37260027, була зареєстрована 26.08.2010 р. Розмір статутного капіталу юридичної особи складає 600 000,00 грн. На час останнього оновлення даних 13.05.2025 р. статус юридичної особи - зареєстровано. Уповноваженою особою юридичної особи ТОВ «Профільтех» є Сіренський Дмитро Пилипович.

ТОВ «Профільтех» - це підприємство, яке пройшло тривалий шлях становлення і розвитку, поступово закріпившись на ринку як надійний виробник. Історія компанії починається з невеликого цеху, створеного кількома ентузіастами, які мали на меті виготовлення якісної продукції з металопрофілю. Спершу діяльність була зосереджена на місцевому ринку, проте завдяки наполегливій праці та прагненню до вдосконалення, підприємство швидко розширилося. У перші роки роботи компанія стикалася з багатьма викликами, зокрема з нестачею обладнання та кваліфікованих кадрів, що змушувало шукати інноваційні рішення для оптимізації виробництва [48].

Згодом ТОВ «Профільтех» почало інвестувати в модернізацію своїх технологічних ліній, що дозволило підвищити якість продукції та знизити собівартість. Це відкривало нові можливості для виходу на регіональні та національні ринки. Важливим етапом розвитку стало впровадження системи управління якістю, що відповідала міжнародним стандартам. Завдяки цьому підприємство отримало довіру не лише серед українських замовників, а й серед іноземних партнерів. Паралельно з розширенням асортименту продукції, компанія активно працювала над підвищенням кваліфікації працівників, що створило потужний кадровий потенціал.

У 2010-х роках ТОВ «Профільтех» відзначалося стабільним ростом виробництва, а також запуском нових продуктів, які відповідали сучасним вимогам будівельної галузі. Компанія почала співпрацювати з великими будівельними фірмами, що зміцнювало її позиції на ринку. Зусилля спрямовувалися не лише на виробництво, а й на розбудову логістичної мережі, що забезпечувало своєчасну доставку продукції клієнтам по всій Україні. В цей період керівництво особливу увагу приділяло впровадженню екологічно

безпечних технологій, відповідно до сучасних стандартів сталого розвитку.

Після 2015 року підприємство розпочало активну співпрацю з іноземними інвесторами, що дало поштовх для виходу на міжнародний ринок. Розроблялися нові види продукції, які користувалися попитом у країнах Європи. ТОВ «Профільтех» удосконалювало систему контролю якості, інвестувало в науково-дослідні роботи, що допомагало підтримувати конкурентоспроможність на світовому рівні. Водночас компанія підтримувала соціальні ініціативи в регіоні, інвестувала в розвиток місцевої інфраструктури та покращення умов праці своїх співробітників [48].

Завдяки зусиллям всього колективу, підприємство стало одним із лідерів у своїй галузі, впевнено дивлячись у майбутнє. В історії ТОВ «Профільтех» чітко простежується поєднання традицій і інновацій, що стало основою його успіху. Сьогодні компанія продовжує розвиватися, орієнтуючись на потреби ринку та використовуючи сучасні технології виробництва. Це дозволяє їй залишатися на вістрі прогресу та підтримувати високий рівень якості продукції, яка користується попитом як в Україні, так і за її межами.

З 2022 року ТОВ «Профільтех» розпочало новий етап свого розвитку, орієнтований на цифровізацію та екологічну стійкість. Підприємство активно впроваджує інноваційні технології автоматизації виробництва, що значно підвищує продуктивність та знижує виробничі витрати. Велику увагу приділяють модернізації обладнання, зокрема інтеграції систем штучного інтелекту для контролю якості продукції. Компанія розширила асортимент продукції, додавши нові види металопрофільних конструкцій, які відповідають сучасним стандартам енергоефективності.

У 2023 році ТОВ «Профільтех» впровадило систему управління екологічними ризиками, що дозволило знизити вплив виробництва на навколишнє середовище. Особливий акцент робиться на використанні перероблених матеріалів і зменшенні відходів. Підприємство активно співпрацює з міжнародними екологічними організаціями, що підвищує його репутацію на світовому ринку. Внутрішні процеси були оптимізовані за

допомогою впровадження ERP-системи, що полегшує управління ресурсами та виробничими операціями [48].

У сфері людських ресурсів компанія започаткувала програми професійного розвитку та підвищення кваліфікації співробітників із акцентом на цифрові компетенції. ТОВ «Профільтех» підтримує культуру інновацій, заохочуючи працівників до впровадження нових ідей і рішень. Маркетингова стратегія була переглянута з урахуванням тенденцій діджиталізації, що дозволило значно розширити клієнтську базу в Україні та за кордоном.

Підприємство активно розвиває експортні напрямки, виходячи на нові ринки Європи та Азії. Для цього створено власний відділ міжнародної торгівлі та логістики. В умовах зростаючої конкуренції ТОВ «Профільтех» інвестує у науково-дослідні роботи, співпрацюючи з провідними технічними університетами України. У 2024 році компанія розпочала проєкт зі створення «зеленого» заводу, який використовує відновлювані джерела енергії.

Фінансова стабільність підприємства зміцнилася завдяки диверсифікації продуктового портфеля та розширенню сервісних послуг для клієнтів. Відбувається активна цифрова трансформація бізнес-процесів, що сприяє гнучкості та швидкому реагуванню на ринкові зміни. Соціальна відповідальність залишається важливим пріоритетом, компанія підтримує місцеві громади та екологічні ініціативи. Завдяки всім цим крокам ТОВ «Профільтех» зміцнює свої позиції як сучасного, інноваційного та відповідального підприємства в металургійній галузі.

ТОВ «Профільтех» виготовляє профнастил методом холодного прокату з оцинкованого та фарбованого металу з плівковим покриттям або без нього, будь-якого розміру: ПС-8, ПС-10, ПС-12, ПС-20, ПК-20, ПК-35, ПК-45, Н-57.

Виробнича компанія «Профільтех» використовує високоякісну сировину як вітчизняного виробництва, так і закордонного. Постачальниками металу ТОВ «Профільтех» є найбільші металургійні комбінати з ближнього та далекого зарубіжжя [48].

Персонал компанії ТОВ «Профільтех» вирізняється високою кваліфікацією

та доброзичливим ставленням до клієнтів. Співробітники завжди готові надати повну консультацію щодо застосування продукції.

Основні напрями діяльності підприємства ТОВ «Профільтех», їх структура наступні [48]:

1. Виробництво гнутих металевих профілів для монтажу гіпсокартону CD-60, UD-27, CW-100, 75, 50 UW – 100, 75, 50.
2. Виробництво профнастилу: ПС-8, ПС-10, ПС-12, ПС-20, ПК-20, ПК-35, ПК-45, Н-57 (з оцинкованого металу та металу з полімерним покриттям).
3. Виробництво металочерепиці «МОНАКО» та «РІО» з металу з полімерним покриттям.
4. Виробництво комплектуючих відбірних елементів для профнастилу із гнутого металу.
5. Виробництво оцинкованого омега профілю та профільної труби.
6. Оптова та роздрібна торгівля широким асортиментом будівельних матеріалів.

Характеристика місії, стратегічного бачення, принципів діяльності та цілей розвитку ТОВ «Профільтех» представлена у табл. 2.2.

Таблиця 2.2

Характеристика місії, стратегічного бачення, принципів діяльності
та цілей розвитку ТОВ «Профільтех»

Елемент	Характеристика
Місія підприємства	Забезпечення клієнтів якісними, сучасними та доступними будівельними матеріалами з металу, сприяючи розвитку будівельної галузі України.
Стратегічне бачення	Бути лідером у виробництві тонколистового металопрокату в Україні та розширити присутність на міжнародних ринках шляхом інновацій та сталого розвитку.
Принципи діяльності	- орієнтація на клієнта - висока якість продукції - інноваційність - відповідальність і екологічність - партнерство і відкритість
Цілі розвитку	- розширення асортименту продукції - впровадження новітніх технологій - збільшення обсягів експорту - розвиток людського капіталу - підвищення енергоефективності виробництва

Джерело: складено за даними підприємства

Вивчення організаційної структури ТОВ «Профільтех» є важливим для розуміння ефективності управління підприємством та розподілу відповідальності між підрозділами. Організаційна структура впливає на швидкість прийняття рішень, комунікацію та координацію діяльності всіх співробітників. Аналіз цієї структури допомагає виявити сильні та слабкі сторони компанії, що сприяє оптимізації бізнес-процесів. Крім того, вона визначає рівень адаптивності підприємства до змін зовнішнього середовища і внутрішніх викликів. Тому детальне вивчення організаційної структури є ключовим для забезпечення сталого розвитку ТОВ «Профільтех».

Організаційна структура ТОВ «Профільтех» являє собою лінійно-функціональну модель управління, яка поєднує чітку вертикаль підпорядкування з функціональним розподілом обов'язків між підрозділами. Така структура дозволяє забезпечити ефективний контроль та координацію діяльності на різних рівнях управління. Організаційна структура управління ТОВ «Профільтех» представлена на рис. 2.1.

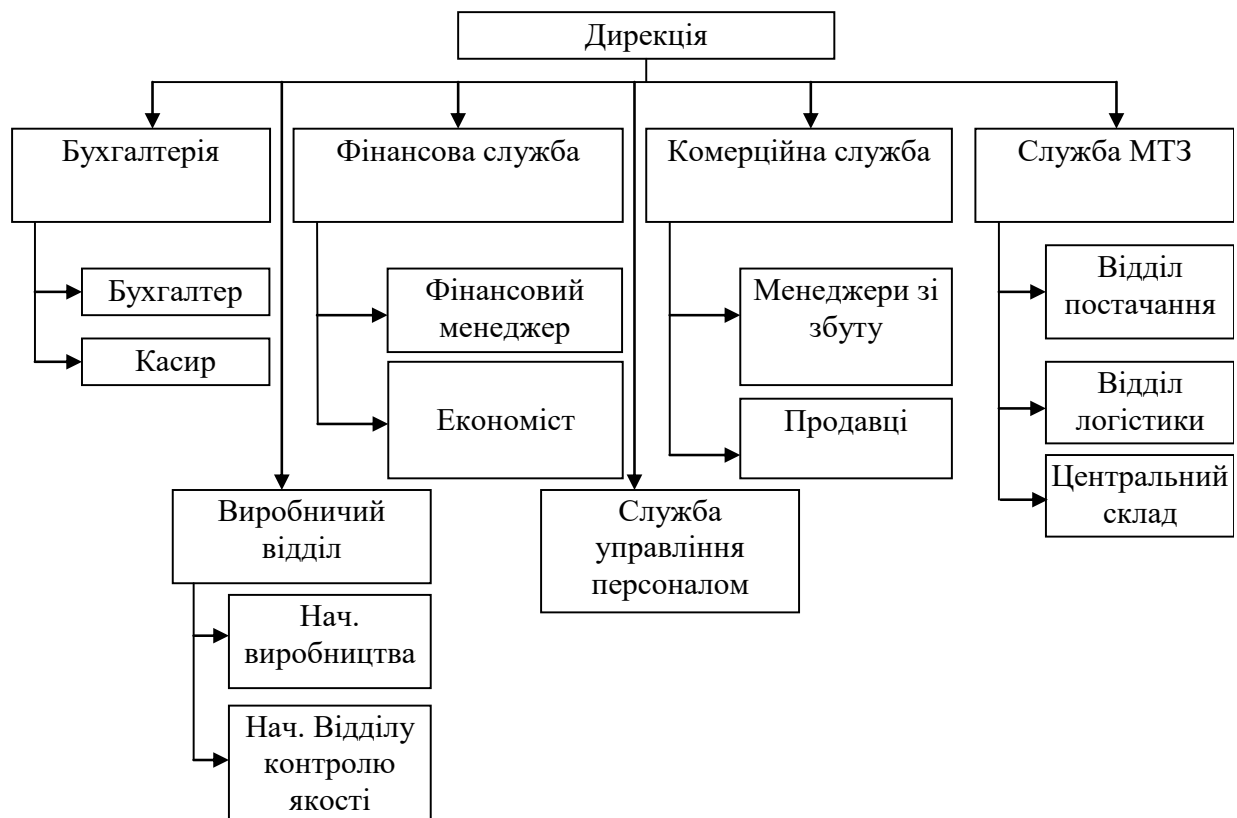

Рис. 2.1. Організаційна структура управління підприємства ТОВ «Профільтех»

Джерело: складено за даними підприємства

Переваги організаційної структури ТОВ «Профільтех» (лінійно-функціональної моделі управління) полягають у наступному:

- чіткий розподіл обов'язків – кожен працівник має визначене коло завдань, що знижує ймовірність дублювання функцій та покращує виконавчу дисципліну;

- єдність керівництва – працівники підпорядковуються одному керівнику, що забезпечує узгодженість дій і спрощує систему комунікації всередині підприємства;

- високий рівень спеціалізації – функціональні підрозділи формуються за напрямками діяльності (наприклад, фінанси, виробництво, маркетинг), що сприяє залученню кваліфікованих фахівців і підвищує ефективність управлінських рішень;

- покращений контроль – завдяки структурованості та ієрархії управління керівництво має змогу здійснювати постійний нагляд за виконанням завдань і результатами роботи кожного підрозділу.

Завдяки цим перевагам ТОВ «Профільтех» забезпечує ефективне функціонування підприємства в умовах конкурентного ринку.

Таким чином, можна зробити висновок, що ТОВ «Профільтех» демонструє стабільну діяльність на ринку, що свідчить про ефективність обраної організаційної структури та стратегії управління. Підприємство має налагоджені виробничі процеси, що дозволяє забезпечувати високу якість продукції та своєчасне виконання замовлень. Завдяки використанню лінійно-функціональної структури управління, забезпечується чіткий розподіл обов'язків та відповідальності між працівниками. Наявність професійного управлінського персоналу сприяє ефективному прийняттю рішень та підвищенню конкурентоспроможності. У сучасних умовах підприємство має значний потенціал для впровадження інноваційних технологій та розширення асортименту продукції. Перспективи розвитку ТОВ «Профільтех» пов'язані з виходом на нові ринки, модернізацією виробництва та вдосконаленням системи управління.

2.2. Діагностика фінансово-економічного стану підприємства

Діагностика фінансово-економічного стану підприємства є важливим інструментом управління, що дозволяє вчасно виявити сильні та слабкі сторони його діяльності. У сучасних умовах господарювання, які характеризуються високою конкуренцією, динамічністю ринку та впливом зовнішніх і внутрішніх факторів, об'єктивна оцінка фінансового стану є запорукою прийняття ефективних управлінських рішень. Така діагностика надає керівництву необхідну інформацію для формування стратегії розвитку, забезпечення фінансової стійкості та підвищення прибутковості підприємства. Зміст діагностики охоплює комплексний аналіз фінансових показників, таких як ліквідність, платоспроможність, рентабельність, оборотність активів тощо. Вона дозволяє виявити негативні тенденції в діяльності підприємства ще на ранніх етапах, що забезпечує можливість своєчасного реагування. Також важливим аспектом діагностики є виявлення внутрішніх резервів зростання ефективності використання ресурсів.

Фінансово-економічна діагностика є основою для розробки антикризових заходів, оптимізації витрат і планування інвестиційної діяльності. На її основі формуються рекомендації щодо покращення структури капіталу, збалансованості грошових потоків та зменшення фінансових ризиків. Проведення такої діагностики є особливо актуальним у періоди нестабільності або при прийнятті рішень про реорганізацію, злиття, поглинання або ліквідацію підприємства. Зміст аналізу охоплює як кількісні, так і якісні характеристики фінансової діяльності, що дозволяє отримати всебічне уявлення про стан підприємства. Особливу увагу приділяють оцінці динаміки змін ключових показників за декілька звітних періодів, що дозволяє виявити закономірності розвитку та прогнозувати майбутні результати.

Крім того, діагностика забезпечує прозорість фінансової звітності та зміцнює довіру з боку інвесторів, партнерів та кредиторів. Вона слугує інструментом внутрішнього контролю та управлінського моніторингу. Зміст

діагностики може змінюватися залежно від розміру підприємства, його галузевої специфіки та цілей аналізу. У результаті діагностичного процесу формується інформаційна база для прийняття обґрунтованих управлінських рішень, спрямованих на підвищення ефективності господарської діяльності. Таким чином, діагностика фінансово-економічного стану підприємства є необхідною умовою забезпечення його стабільності, прибутковості та конкурентоспроможності у довгостроковій перспективі.

Динаміка формування основних економічних показників діяльності ТОВ «Профільтех» представлена у табл. 2.3.

Таблиця 2.3

Основні економічні показники діяльності ТОВ «Профільтех»

Показники	Роки			Відхилення 2024 р. до 2022 р.	
	2022 р.	2023 р.	2024 р.	+, –	%
Чистий дохід, тис. грн.	169097	215269	271280	102183	60,43
Валовий прибуток, тис. грн.	21489	19282	20854	-635	-2,96
Чистий прибуток, тис. грн.	5301	7347	11237	5936	111,98
Середньорічна вартість активів, тис. грн.	279131,5	276184,0	296869,5	17738,0	6,35
Середньорічна вартість необоротних активів, тис. грн.	136347,0	143705,5	160117,5	23770,5	17,43
Середньорічна вартість оборотних активів, тис. грн.	142784,5	132478,5	136752,0	-6032,5	-4,22
Середньооблікова чисельність працівників, осіб	56	61	68	12	21,43
Фондовіддача, грн.	1,24	1,50	1,69	0,45	36,61
Фондомісткість	0,81	0,67	0,59	-0,22	-27,16
Фондоозброєність, тис. грн /ос.	2434,77	2355,83	2354,67	-80,10	-3,29
Продуктивність праці, тис. грн. /ос.	3019,59	3529,00	3989,41	969,82	32,12
Коефіцієнт оборотності оборотних активів	1,18	1,62	1,98	0,80	67,51

Джерело: розраховано за даними фінансової звітності підприємства

Аналізуючи основні економічні показники діяльності ТОВ «Профільтех» за 2022–2024 роки, можна зробити висновок про загальну позитивну динаміку розвитку підприємства. Протягом трьох років чистий дохід суттєво зріс на 60,43% і становив у 2024 році 271280 тис. грн, що свідчить про ефективну комерційну діяльність та зростання попиту на продукцію чи послуги. Водночас

валовий прибуток зазнав незначного зниження на 2,96%, що може бути пов'язано з підвищенням собівартості продукції або зміною структури витрат. Незважаючи на це, чистий прибуток зріс більш ніж удвічі (на 111,98%), що вказує на покращення фінансового менеджменту, зниження витрат або оптимізацію податкового навантаження.

Середньорічна вартість активів збільшилася на 6,35%, здебільшого за рахунок зростання необоротних активів на 17,43%, що може свідчити про оновлення або модернізацію основних засобів. Оборотні активи, навпаки, зменшилися на 4,22%, що потребує додаткового аналізу ефективності обігу ресурсів. Зросла також чисельність персоналу на 21,43%, що, у поєднанні з приростом продуктивності праці на 32,12%, свідчить про зростання ефективності використання трудових ресурсів. Фондовіддача покращилася на 36,61%, що демонструє ефективніше використання основних засобів, а зниження фондомісткості на 27,16% підтверджує це. Незначне зменшення фондоозброєності на 3,29% можна вважати допустимим на фоні загального зростання результативності праці. Крім того, значне зростання коефіцієнта оборотності оборотних активів на 67,51% свідчить про ефективніше управління обіговими коштами.

Діагностика майнового стану підприємства є важливою складовою фінансово-економічного аналізу, що дозволяє об'єктивно оцінити рівень забезпеченості підприємства ресурсами для здійснення господарської діяльності. Вона передбачає вивчення складу, структури та динаміки активів, а також ефективності їх використання. Знання майнового стану допомагає керівництву приймати обґрунтовані управлінські рішення щодо інвестування, фінансування, модернізації виробництва та оптимізації структури балансу. Діагностика дозволяє визначити ступінь залежності підприємства від зовнішніх джерел фінансування, рівень ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості. Особливо важливо здійснювати такий аналіз в умовах економічної нестабільності та посилення конкуренції.

Майновий стан підприємства є індикатором його надійності для інвесторів,

кредиторів і партнерів. Аналіз активів дозволяє виявити, наскільки ефективно використовуються наявні ресурси, та вчасно виявити проблеми у фінансовій структурі. Діагностика також сприяє виявленню резервів для підвищення прибутковості та ефективності діяльності. Таким чином, діагностика майнового стану є ключовим етапом у забезпеченні стабільного функціонування та стратегічного розвитку підприємства.

Характеристика майна підприємства ТОВ «Профільтех» та джерел його формування за балансом представлена у табл. 2.4.

Таблиця 2.4

Характеристика майна ТОВ «Профільтех»
та джерел його формування за балансом

Показники	2022 р.		2023 р.		2024 р.		Відхилення 2024 р. до 2022 р.		
	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%	+, –	%	п.с.
Активи									
1. Необоротні активи:	136817	50,11	150594	53,91	169641	53,95	32824	23,99	3,84
в т.ч. основні засоби	66390	24,32	64147	22,96	96702	30,75	30312	45,66	6,44
2. Оборотні активи	136216	49,89	128741	46,09	144763	46,05	8547	6,27	-3,84
в т.ч. запаси	82464	30,20	82373	29,49	77578	24,67	-4886	-5,93	-5,53
дебіторська заборговність	50806	18,61	44725	16,01	63729	20,27	12923	25,44	1,66
грошові кошти	2309	0,85	107	0,04	1232	0,39	-1077	-46,64	-0,45
Пасиви									
1. Власний капітал	79579	29,15	86930	31,12	101415	32,25	21836	27,44	3,11
в т.ч. зареєстрований капітал	600	0,22	600	0,21	600	0,19	0	0,00	-0,03
нерозподілений прибуток	78979	28,93	86330	30,91	97638	31,05	18659	23,63	2,12
2. Довгострокові зобов'язання і забезпечення	37741	13,82	47126	16,87	17456	5,55	-20285	-53,75	-8,27
3. Поточні зобов'язання і забезпечення	155713	57,03	145279	52,01	195568	62,20	39855	25,60	5,17
Баланс	273033	100,00	279335	100,00	314439	100,00	41406	15,17	х

Джерело: розраховано за даними фінансової звітності підприємства

Аналіз структури майна та джерел його формування ТОВ «Профільтех» за 2022–2024 роки свідчить про поступове зростання активів підприємства. Загальний обсяг активів зріс на 15,17% або на 41406 тис. грн, що говорить про розширення фінансово-господарської діяльності. Структура активів демонструє стабільне домінування необоротних активів, частка яких зросла з 50,11% до 53,95%, що свідчить про інвестиції у довгострокові ресурси, зокрема в основні засоби (збільшення на 45,66%). Оборотні активи також зросли, проте не такими темпами, а частка в загальних активах навіть дещо зменшилася, з 49,89% до 46,04%. Зниження обсягу запасів на 5,93% може свідчити про покращення логістики чи зменшення потреби у зберіганні матеріальних ресурсів. Водночас значне зростання дебіторської заборгованості на 25,44% вимагає підвищеної уваги до платіжної дисципліни контрагентів.

Щодо пасивів, спостерігається зростання власного капіталу на 27,44%, що є позитивним сигналом стабільності підприємства. Скорочення довгострокових зобов'язань більш ніж на 50% може свідчити про погашення кредитів або зменшення потреби в зовнішньому фінансуванні. Водночас поточні зобов'язання суттєво зросли на 25,6%, що може вказувати на збільшення короткострокових боргів або розширення операційної діяльності. Загалом, підприємство демонструє позитивну динаміку, проте має зосередитись на оптимізації структури активів і контролі за короткостроковою заборгованістю.

Діагностика фінансових результатів діяльності підприємства є ключовим етапом оцінювання його ефективності, прибутковості та конкурентоспроможності. Вона дозволяє виявити сильні та слабкі сторони фінансового стану, визначити динаміку основних фінансових показників і сформувати обґрунтовані управлінські рішення. Особливої актуальності ця процедура набуває в умовах нестабільного економічного середовища, коли підприємство повинно оперативно реагувати на зовнішні загрози та внутрішні виклики. Фінансові результати є головним індикатором доцільності обраної стратегії та тактики господарювання. Аналіз прибутку, рентабельності, доходів і витрат дозволяє встановити, наскільки ефективно підприємство використовує

свої ресурси.

Діагностика також сприяє виявленню резервів підвищення прибутковості та забезпечує основу для планування подальшого розвитку. Успішне функціонування суб'єкта господарювання залежить не лише від обсягу доходів, а й від здатності оптимізувати витрати та забезпечити сталу рентабельність. Тому систематичне проведення фінансового аналізу є необхідною умовою забезпечення стабільності підприємства. Загалом, діагностика фінансових результатів є важливим інструментом управління, що дозволяє підвищити ефективність діяльності підприємства в довгостроковій перспективі.

Механізм формування фінансових результатів діяльності підприємства ТОВ «Профільтех» проаналізовано у табл. 2.5.

Таблиця 2.5

Механізм формування фінансових результатів діяльності

ТОВ «Профільтех», тис.грн.

Показники	Роки			Відхилення 2024 р. до 2022 р.	
	2022 р.	2023 р.	2024 р.	+, –	%
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	169097	215269	271280	102183	60,43
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	147608	195987	250426	102818	69,66
Валовий прибуток	21489	19282	20854	-635	-2,96
Інші операційні доходи	7406	10438	28828	21422	у 2,89 р.б.
Адміністративні витрати	5326	6401	8319	2993	56,20
Витрати на збут	3668	4016	5664	1996	54,42
Інші операційні витрати	7749	1122	4123	-3626	-46,79
Фінансовий результат від операційної діяльності	12152	18181	31576	19424	159,84
Фінансові витрати	10483	19957	23141	12658	120,75
Фінансовий результат до оподаткування	6730	8752	12965	6235	92,64
Чистий фінансовий результат	5301	7347	11237	5936	111,98

Джерело: розраховано за даними фінансової звітності підприємства

У період з 2022 по 2024 рік ТОВ «Профільтех» демонструє значне зростання чистого доходу від реалізації продукції – на 102183 тис. грн або на 60,43%, що свідчить про підвищення попиту та розширення ринків збуту.

Водночас собівартість реалізованої продукції зросла ще більше – на 69,66%, що негативно вплинуло на валовий прибуток, який навпаки зменшився на 635 тис. грн (–2,96%). Незважаючи на це, підприємство істотно наростило інші операційні доходи – у 2,89 рази, що стало основним фактором підвищення операційного прибутку. Адміністративні витрати зросли на 56,2%, а витрати на збут – на 54,42%, що частково зумовлено масштабуванням діяльності. Суттєво зменшилися інші операційні витрати – на 3626 тис. грн, або на 46,79%, що сприяло покращенню фінансового результату від операційної діяльності на 19424 тис. грн (159,84%). Проте фінансові витрати також зросли – більш ніж удвічі, що частково зменшило позитивний ефект від операційної діяльності. Фінансовий результат до оподаткування збільшився майже вдвічі – на 92,64%, що свідчить про загальне покращення фінансової стійкості. Чистий фінансовий результат за три роки зріс на 5936 тис. грн (111,98%), що є позитивною ознакою ефективного управління ресурсами. Загалом, аналіз показує покращення прибутковості діяльності ТОВ «Профільтех», хоча зростання витрат потребує додаткової уваги для утримання стабільного результату в майбутньому.

Динаміка показників оцінки фінансового стану підприємства ТОВ «Профільтех» представлена у табл. 2.6.

Таблиця 2.6

Динаміка показників оцінки фінансового стану
ТОВ «Профільтех»

Показники	Роки			Відхилення 2024 р. до 2022 р.	
	2022 р.	2023 р.	2024 р.	+, –	%
Коефіцієнт загальної ліквідності	0,87	0,89	0,74	-0,13	-15,38
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,01	0,00	0,01	-0,01	-57,52
Чистий оборотний капітал, тис.грн.	-19497	-16538	-50805	-31308	160,58
Коефіцієнт автономії	0,29	0,31	0,32	0,03	10,66
Коефіцієнт фінансової залежності	3,43	3,21	3,10	-0,33	-9,63
Коефіцієнт фінансової стійкості	0,41	0,45	0,48	0,06	15,73
Коефіцієнт оборотності активів	0,61	0,78	0,91	0,31	50,83
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	2,20	2,59	2,88	0,68	31,00
Рентабельність господарської діяльності, %	4,09	4,22	4,83	0,73	х
Рентабельність власного капіталу, %	6,89	8,82	11,93	5,04	х
Рентабельність продукції, %	7,98	4,29	2,60	-5,38	х

У 2022–2024 роках фінансовий стан ТОВ «Профільтех» характеризується неоднозначною динамікою. Коефіцієнт загальної ліквідності знизився з 0,87 до 0,74 (–15,38%), що свідчить про погіршення здатності підприємства покривати свої поточні зобов'язання. Коефіцієнт абсолютної ліквідності коливався на критично низькому рівні, залишаючись у межах 0,00–0,01, що вказує на нестачу грошових коштів. Чистий оборотний капітал погіршився до (–50805) тис. грн, що є тривожним сигналом (зростання дефіциту на 160,58%). Водночас рівень фінансової незалежності підприємства зріс: коефіцієнт автономії підвищився з 0,29 до 0,32 (+10,66%), а коефіцієнт фінансової залежності знизився на 9,63%. Позитивною тенденцією є зростання фінансової стійкості (коефіцієнт підвищився з 0,41 до 0,48). Показники ефективності використання ресурсів покращилися: коефіцієнт оборотності активів зріс на 50,83%, а оборотність власного капіталу – на 31,00%. Рентабельність господарської діяльності зросла до 4,83%, а рентабельність власного капіталу – до 11,93%, що вказує на зростання прибутковості. Проте рентабельність продукції суттєво знизилась – з 7,98% до 2,60%, що свідчить про зростання витрат або зниження ефективності виробництва. Загалом, попри позитивну динаміку окремих показників, підприємству варто зосередити увагу на покращенні ліквідності та оптимізації витрат.

Таким чином, стан економічного розвитку ТОВ «Профільтех» характеризується позитивними тенденціями у зростанні доходів, прибутковості та фінансової стійкості підприємства. Збільшення чистого доходу і прибутку свідчить про успішну діяльність і розширення ринкових можливостей. Водночас існують виклики, пов'язані з погіршенням ліквідності та дефіцитом оборотного капіталу, що потребує уваги для забезпечення платоспроможності. Підвищення ефективності використання активів та власного капіталу створює основу для подальшого розвитку і зміцнення позицій на ринку. Перспективи розвитку підприємства пов'язані з оптимізацією виробничих процесів і контролем за витратами. Загалом, ТОВ «Профільтех» має потенціал для сталого економічного зростання за умови вдосконалення управлінських рішень.

2.3. Оцінка системи управління фінансовим станом на підприємстві

Система управління фінансовим станом на підприємстві ТОВ «Профільтех» являє собою сукупність організаційних, аналітичних та регуляторних заходів, спрямованих на забезпечення стабільної платоспроможності, фінансової стійкості та ефективності господарської діяльності. Вона включає планування, моніторинг, аналіз та контроль фінансових показників, таких як ліквідність, рентабельність, оборотність активів і власного капіталу [47].

Управління здійснюється на основі фінансової звітності та прогнозних розрахунків, що дозволяє оперативно виявляти проблеми та приймати управлінські рішення. Важливими елементами системи є бюджетування, управління витратами, оптимізація структури капіталу та підвищення прибутковості ТОВ «Профільтех». Також вона передбачає ефективну роботу з дебіторською і кредиторською заборгованістю для забезпечення належного рівня оборотного капіталу. Система управління адаптується до змін зовнішнього середовища, законодавства та ринкових умов, що забезпечує її гнучкість та результативність [62].

Характеристика основних елементів системи управління фінансовим станом на підприємстві ТОВ «Профільтех» представлена у табл. 2.7.

Таблиця 2.7

Характеристика основних елементів системи управління фінансовим станом на підприємстві ТОВ «Профільтех»

Елемент системи	Функціональне призначення
1	2
Фінансове планування	Визначення цілей, розробка бюджетів, прогнозування доходів, витрат та фінансових потоків.
Аналіз фінансового стану	Оцінка ліквідності, платоспроможності, рентабельності, фінансової стійкості підприємства.
Контроль фінансових результатів	Порівняння фактичних показників із плановими та виявлення відхилень для своєчасного реагування.
Управління витратами	Оптимізація рівня витрат з метою підвищення прибутковості та ефективності діяльності.
Управління активами	Рациональне використання оборотних і необоротних активів для підтримки виробничої та фінансової стабільності.

Продовження табл. 2.7

1	2
Управління зобов'язаннями	Забезпечення контролю за обсягами боргів, своєчасне виконання кредитних зобов'язань.
Бюджетування	Формування та дотримання бюджетів підрозділів і підприємства в цілому для узгодженості фінансових потоків.
Фінансовий моніторинг	Постійне спостереження за ключовими фінансовими показниками для оперативного прийняття рішень.
Управління ліквідністю	Підтримка необхідного рівня грошових коштів для покриття поточних зобов'язань і уникнення дефіциту.
Управління капіталом	Формування оптимальної структури капіталу (власного та позикового) для забезпечення фінансової стабільності.

Джерело: складено за даними підприємства

Представлені елементи взаємопов'язані та формують єдину систему, що дозволяє ТОВ «Профільтех» ефективно управляти своїм фінансовим станом, забезпечуючи стабільний розвиток та конкурентоспроможність.

Дослідження організаційної структуризації системи управління фінансовим станом на підприємстві ТОВ «Профільтех» є важливим кроком для підвищення ефективності управлінських рішень. Раціональна структура забезпечує чіткий розподіл відповідальності, оптимізацію фінансових потоків та своєчасне реагування на зміни зовнішнього і внутрішнього середовища. У сучасних умовах нестабільної економіки ефективна організація управлінської системи дозволяє підвищити фінансову стійкість та конкурентоспроможність підприємства. Таке дослідження дозволяє виявити слабкі місця у фінансовому управлінні та запропонувати шляхи їх удосконалення [69].

Організаційна структура системи управління фінансовим станом на підприємстві ТОВ «Профільтех» представлена на рис. 2.2.

Рис. 2.2. Організаційна структура системи управління фінансовим станом на підприємстві ТОВ «Профільтех»

Джерело: складено за даними підприємства

Організаційна структура системи управління фінансовим станом на підприємстві ТОВ «Профільтех» включає три основні управлінські рівні, кожен з яких виконує важливу роль у забезпеченні стабільності та ефективності фінансової діяльності.

На стратегічному рівні управління здійснюється дирекцією підприємства, яка формує загальну фінансову політику, визначає довгострокові цілі та напрямки розвитку, приймає ключові управлінські рішення, зокрема щодо інвестицій, реорганізації чи диверсифікації діяльності.

Оперативний рівень представлений начальником фінансової служби, який відповідає за організацію фінансової роботи в межах щоденної діяльності підприємства. Він координує виконання бюджетів, контролює рух грошових коштів, забезпечує збалансованість доходів і витрат, а також звітує перед вищим керівництвом.

На тактичному рівні функції покладаються на фінансового менеджера та економіста, які безпосередньо займаються аналізом фінансових показників, підготовкою прогнозів, розрахунками ефективності діяльності, плануванням витрат і доходів. Вони забезпечують інформаційну підтримку для прийняття управлінських рішень на вищих рівнях.

Характеристика ланок організаційної структури системи управління фінансовим станом ТОВ «Профільтех» представлена у табл. 2.8.

Таблиця 2.8

Характеристика ланок організаційної структури системи управління
фінансовим станом ТОВ «Профільтех»

Ланка	Рівень управління	Значення для фінансового управління	Завдання щодо управління фінансовим станом
1	2	3	4
Дирекція підприємства	Стратегічний	Визначає загальну фінансову політику, формує цілі та стратегії розвитку	Прийняття рішень щодо інвестицій, фінансування, оптимізації капіталу, забезпечення фінансової стабільності
Начальник фінансової служби	Оперативний	Організовує фінансову діяльність, забезпечує контроль та виконання фінансових планів	Контроль за бюджетами, управління ліквідністю, складання фінансової звітності, аналіз фінансових ризиків

Продовження табл. 2.8

1	2	3	4
Фінансовий менеджер	Тактичний	Відповідає за короткострокове планування грошових потоків, управління витратами та доходами, оптимізацію фінансових ресурсів.	Розробляє фінансові моделі, бере участь у формуванні бюджету, аналізує фінансову звітність і дає рекомендації щодо підвищення ефективності використання коштів.
Економіст	Тактичний	Займається економічним аналізом діяльності підприємства, оцінкою рентабельності, визначенням фінансових резервів і напрямів підвищення економічної ефективності.	Формує прогнозні показники, аналізує витрати виробництва, обґрунтовує рівень цін, а також допомагає у прийнятті рішень на основі фінансово-економічних розрахунків.

Джерело: складено за даними підприємства

Така структуризація дозволяє підприємству ТОВ «Профільтех» гнучко реагувати на зміни зовнішнього середовища, підтримувати фінансову стійкість та досягати поставлених економічних цілей.

Вивчення системи заходів щодо зміцнення фінансового стану підприємства є важливим для забезпечення його стабільного розвитку та конкурентоспроможності на ринку. Аналіз бізнес-процесів ТОВ «Профільтех» дозволяє виявити ключові напрями підвищення ефективності використання фінансових ресурсів. Застосування системних заходів сприяє оптимізації витрат, збільшенню прибутковості та покращенню ліквідності підприємства. Крім того, це допомагає своєчасно реагувати на зовнішні та внутрішні виклики, забезпечуючи фінансову стійкість. Отже, дослідження таких заходів є необхідним для прийняття обґрунтованих управлінських рішень у системі формування стійкого фінансового стану та подальшого розвитку ТОВ «Профільтех».

Результати вивчення комплексу управлінських заходів щодо зміцнення фінансового стану в головних бізнес-процесах ТОВ «Профільтех» узагальнено у табл. 2.9.

Таблиця 2.9

Узагальнення комплексу управлінських заходів щодо зміцнення
фінансового стану в головних бізнес-процесах ТОВ «Профільтех»

Бізнес-процес	Система заходів щодо зміцнення фінансового стану
Управління фінансовими ресурсами	Оптимізація структури капіталу, контроль за дебіторською заборгованістю, раціональне планування грошових потоків
Виробничий процес	Зниження собівартості продукції за рахунок впровадження нових технологій, підвищення ефективності використання матеріалів
Управління витратами	Аналіз та скорочення адміністративних та операційних витрат, впровадження бюджетування
Маркетинг і збут	Розширення ринків збуту, впровадження системи стимулювання продажів, покращення роботи з клієнтами
Управління персоналом	Підвищення кваліфікації працівників, мотивація до підвищення продуктивності праці, оптимізація чисельності персоналу
Інвестиційна діяльність	Оцінка інвестиційних проектів, вибір найбільш ефективних напрямків вкладень, контроль за реалізацією інвестицій
Фінансовий контроль	Регулярний аналіз фінансової звітності, впровадження системи внутрішнього аудиту, контроль за виконанням фінансових планів

Джерело: складено за даними підприємства

Отже, заходи щодо зміцнення фінансового стану в бізнес-процесах ТОВ «Профільтех» спрямовані на підвищення ефективності управління ресурсами, зниження витрат та покращення фінансових показників підприємства. Впровадження контролю за грошовими потоками, оптимізація виробничих процесів і активна робота з ринками збуту забезпечують стабільність і зростання компанії. Особлива увага приділяється розвитку персоналу та раціональному інвестуванню для довгострокового фінансового зміцнення. Такий комплексний підхід сприяє підвищенню конкурентоспроможності і стійкості підприємства на ринку.

В процесі оцінки системи управління фінансовим станом на підприємстві ТОВ «Профільтех» необхідно більш детально провести діагностику показників ліквідності та платоспроможності, фінансової стійкості, ділової активності, рентабельності та ефективності діяльності.

Динаміка показників оцінки ліквідності та платоспроможності підприємства ТОВ «Профільтех» представлена у табл. 2.10.

Таблиця 2.10

Динаміка показників оцінки ліквідності та платоспроможності
підприємства ТОВ «Профільтех»

Показники	Роки			Відхилення 2024 р. до 2022 р.
	2022 р.	2023 р.	2024 р.	
Загальний коефіцієнт покриття (платоспроможності)	0,87	0,89	0,74	-0,13
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,35	0,32	0,34	-0,01
Коефіцієнт незалежної (забезпеченої) ліквідності	0,17	0,18	0,03	-0,14
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,01	0,00	0,01	0,00
Чистий оборотний капітал	-19497	-16538	-50805	-31308
Частка оборотних активів в загальній сумі активів	0,50	0,46	0,46	-0,04
Частка виробничих запасів в оборотних активах	0,41	0,44	0,49	0,08

Джерело: розраховано за даними фінансової звітності підприємства

Аналізуючи динаміку показників ліквідності та платоспроможності ТОВ «Профільтех» за 2022–2024 роки, можна відзначити, що загальний коефіцієнт покриття знизився з 0,87 до 0,74, що свідчить про зниження платоспроможності підприємства та збільшення ризику неповного покриття зобов'язань оборотними активами. Коефіцієнт швидкої ліквідності залишився практично незмінним, коливаючись близько 0,33, що вказує на стабільний, але невисокий рівень ліквідності найбільш ліквідних активів. Абсолютна ліквідність залишилася дуже низькою, що означає обмежену наявність грошових коштів для негайного виконання фінансових зобов'язань. Чистий оборотний капітал має значне від'ємне значення і за два роки погіршився майже втричі, що свідчить про недостатність оборотних активів для покриття поточних зобов'язань. Частка оборотних активів у загальній сумі активів зменшилася на 4%, що вказує на зростання ролі необоротних активів у структурі майна.

Загалом, фінансовий стан ТОВ «Профільтех» характеризується зниженням платоспроможності та загальної ліквідності, що вимагає вжиття заходів для покращення структури активів і оптимізації управління оборотним капіталом.

Такий стан свідчить про потребу посилення фінансового контролю та планування для уникнення кризових ситуацій у короткостроковій перспективі.

Динаміка показників оцінки фінансової стійкості підприємства ТОВ «Профільтех» представлена у табл. 2.11.

Таблиця 2.11

Динаміка показників оцінки фінансової стійкості
підприємства ТОВ «Профільтех»

Показники	Роки			Відхилення 2024 р. до 2022 р.
	2022 р.	2023 р.	2024 р.	
Коефіцієнт фінансової незалежності (автономії)	0,29	0,31	0,32	0,03
Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	0,71	0,69	0,68	-0,03
Коефіцієнт фінансової залежності	3,43	3,21	3,10	-0,33
Коефіцієнт концентрації поточної заборгованості	0,57	0,52	0,62	0,05
Коефіцієнт фінансової стійкості	0,41	0,45	0,48	0,06
Коефіцієнт фінансового левериджу	2,43	2,21	2,10	-0,33
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	-0,25	-0,19	-0,50	-0,26
Коефіцієнт маневреності позикового капіталу	-0,10	-0,09	-0,24	-0,14
Коефіцієнт довгострокових зобов'язань	0,20	0,24	0,08	-0,12
Коефіцієнт поточних зобов'язань	0,80	0,76	0,92	0,11

Джерело: розраховано за даними фінансової звітності підприємства

Можна констатувати позитивну динаміку коефіцієнта фінансової незалежності, який зріс з 0,29 до 0,32, що свідчить про незначне зростання частки власного капіталу у структурі фінансування підприємства. Водночас коефіцієнт концентрації позикового капіталу знизився, що вказує на зменшення залежності від зовнішніх джерел фінансування. Зниження коефіцієнта фінансової залежності та фінансового левериджу також підтверджує позитивну тенденцію до зменшення фінансових ризиків. Проте збільшення коефіцієнта концентрації поточної заборгованості та поточних зобов'язань свідчить про зростання короткострокових боргових зобов'язань, що може негативно впливати на ліквідність. Коефіцієнт фінансової стійкості показує поступове покращення, що свідчить про підвищення здатності підприємства утримувати

збалансовану структуру капіталу. Однак негативні значення коефіцієнтів маневреності власного та позикового капіталу вказують на обмежені можливості підприємства щодо гнучкого розподілу фінансових ресурсів.

Динаміка показників оцінки ділової активності підприємства ТОВ «Профільтех» представлена у табл. 2.12.

Таблиця 2.12

Динаміка показників оцінки ділової активності
підприємства ТОВ «Профільтех»

Показники	Роки			Відхилення 2024 р. до 2022 р.
	2022 р.	2023 р.	2024 р.	
Коефіцієнт оборотності активів	0,61	0,78	0,91	0,31
Тривалість обороту активів, дні	602,51	468,28	399,45	-203,06
Коефіцієнт оборотності оборотних активів	1,18	1,62	1,98	0,80
Тривалість обороту оборотних активів, дні	308,20	224,62	184,00	-124,21
Коефіцієнт оборотності запасів	1,89	2,61	3,39	1,50
Тривалість обороту запасів, дні	193,32	139,74	107,60	-85,71
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	3,34	4,51	5,00	1,66
Термін погашення дебіторської заборгованості, дні	109,23	80,99	72,96	-36,27
Тривалість операційного циклу, дні	306,63	222,78	181,47	-125,16
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	2,20	2,59	2,88	0,68
Тривалість обороту власного капіталу, дні	165,98	141,16	126,71	-39,28
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	1,30	1,79	2,04	0,74
Термін погашення кредиторської заборгованості, дні	280,51	203,93	179,06	-101,45
Тривалість фінансового циклу, дні	26,12	18,85	2,41	-23,71

Джерело: розраховано за даними фінансової звітності підприємства

Аналіз динаміки показників ділової активності ТОВ «Профільтех» свідчить про суттєве покращення ефективності використання активів підприємства. Коефіцієнт оборотності активів зріс з 0,61 до 0,91, а тривалість їх обороту скоротилася на 203 дні, що свідчить про прискорення обігу капіталу. Позитивна динаміка відзначається і в оборотності запасів - вона збільшилася з 1,89 до 3,39, а тривалість їх обороту значно знизилася. Аналогічно покращилися показники оборотності дебіторської заборгованості, що свідчить про більш швидке погашення боргів клієнтів. Тривалість операційного циклу

скоротилася майже на 125 днів, що підвищує загальну швидкість бізнес-процесів підприємства. Зменшення тривалості фінансового циклу до 2,41 дня вказує на зростання фінансової гнучкості ТОВ «Профільтех».

Динаміка показників оцінки рентабельності та ефективності діяльності підприємства ТОВ «Профільтех» представлена у табл. 2.13.

Таблиця 2.13

Динаміка показників оцінки рентабельності та ефективності діяльності підприємства ТОВ «Профільтех», %

Показники	Роки			Відхилення 2024 р. до 2022 р.
	2022 р.	2023 р.	2024 р.	
Валова рентабельність виробничих витрат	14,56	9,84	8,33	-6,23
Рентабельність операційної діяльності	7,39	8,76	11,76	4,36
Рентабельність господарської діяльності	4,09	4,22	4,83	0,73
Рентабельність підприємства	3,23	3,54	4,18	0,96
Чиста рентабельність виручки від реалізації продукції	3,13	3,41	4,14	1,01
Рентабельність активів	1,90	2,66	3,78	1,89
Рентабельність виручки від операційної діяльності	6,88	8,06	10,52	3,64
Рентабельність власного капіталу	6,89	8,82	11,93	5,04
Загальна економічна рентабельність	6,17	10,39	12,16	5,99
Рентабельність реалізації продукції	7,98	4,29	2,60	-5,38

Джерело: розраховано за даними фінансової звітності підприємства

Аналіз показників рентабельності та ефективності діяльності ТОВ «Профільтех» демонструє неоднорідну динаміку за період 2022–2024 років. Валова рентабельність виробничих витрат знизилася на 6,23%, що може свідчити про зростання собівартості продукції або збільшення витрат. Водночас рентабельність операційної діяльності значно зросла, що вказує на покращення управління основною діяльністю підприємства. Загальна рентабельність підприємства та чиста рентабельність виручки від реалізації продукції також мають позитивну тенденцію, свідчаючи про підвищення прибутковості. Рентабельність активів показує суттєве зростання, що свідчить про ефективніше використання ресурсів підприємства. Незважаючи на загальне

покращення, рентабельність реалізації продукції зазнала зниження, що може потребувати додаткового аналізу причин і корекції стратегії.

Таким чином, можна зробити висновок, що система управління фінансовим станом на підприємстві ТОВ «Профільтех» має чітку організаційну структуру, що включає стратегічний, оперативний та тактичний рівні управління. Впроваджені заходи щодо зміцнення фінансового стану сприяють підвищенню ефективності бізнес-процесів і покращенню ліквідності підприємства. Аналіз фінансових показників свідчить про певні коливання у ліквідності, але загалом спостерігається позитивна тенденція до стабілізації. Підприємство поступово підвищує свою фінансову стійкість, знижуючи залежність від позикових ресурсів. Ділова активність ТОВ «Профільтех» зростає, що свідчить про покращення оборотності активів та скорочення операційних циклів. Рентабельність діяльності підприємства має позитивну динаміку, що підтверджує ефективність застосованих управлінських заходів. Загалом система управління фінансами забезпечує стабільний розвиток підприємства та створює основу для подальшого зростання і конкурентоспроможності.

2.4. Напрями удосконалення управління фінансовим станом на підприємстві

Удосконалення управління фінансовим станом на підприємстві ТОВ «Профільтех» є надзвичайно актуальним у сучасних економічних умовах, що характеризуються високою конкуренцією та динамічними змінами ринку. Ефективне фінансове управління забезпечує стабільність діяльності підприємства, сприяє оптимізації використання ресурсів та підвищенню його фінансової стійкості. Стан фінансів безпосередньо впливає на можливості розвитку, інвестиційної привабливості та здатності реагувати на зовнішні виклики. Враховуючи коливання показників ліквідності, платоспроможності та рентабельності, виникає потреба у впровадженні більш дієвих інструментів

контролю та аналізу. Удосконалення системи управління фінансовим станом дозволить підвищити точність прогнозування, своєчасність прийняття управлінських рішень і знизити ризики фінансових втрат [33; 66].

Застосування нових методів і технологій в управлінні допоможе оптимізувати грошові потоки і покращити структуру капіталу. Важливо також посилити інтеграцію фінансових процесів з іншими напрямками діяльності підприємства для забезпечення комплексного підходу до управління. Таким чином, удосконалення системи управління фінансами сприятиме підвищенню конкурентоспроможності ТОВ «Профільтех» на ринку. Це створить сприятливі умови для стабільного зростання та довгострокового розвитку підприємства. Тому дослідження і впровадження ефективних управлінських рішень у сфері фінансів є ключовим завданням для забезпечення успіху компанії [56].

Формування дієвого механізму управління фінансовим станом є важливою умовою стабільного функціонування ТОВ «Профільтех» у сучасному конкурентному середовищі. Фінансова стійкість забезпечує підприємству здатність ефективно реагувати на зовнішні ризики, підтримувати платоспроможність та інвестиційну привабливість. В умовах зростання цін, інфляції та нестабільного попиту особливо важливо мати продуману систему контролю та прогнозування фінансових результатів. Аналіз динаміки фінансових показників ТОВ «Профільтех» свідчить про необхідність підвищення рівня управлінських рішень щодо капіталу, заборгованості та грошових потоків. Формування механізму управління фінансовим станом дозволить оптимізувати структуру ресурсів та забезпечити фінансову рівновагу. Це, у свою чергу, створить основу для сталого розвитку підприємства в середньо- та довгостроковій перспективі [47].

Механізм управління фінансовим станом на підприємстві ТОВ «Профільтех» - це сукупність організаційних, методичних, аналітичних та управлінських заходів, спрямованих на забезпечення стабільного функціонування підприємства, підвищення його платоспроможності, ліквідності, фінансової стійкості та ефективності використання фінансових

ресурсів. Усе це дозволяє ТОВ «Профільтех» своєчасно реагувати на зміни у внутрішньому та зовнішньому середовищі, зберігаючи фінансову стабільність і створюючи умови для стійкого розвитку.

Основні складові запропонованого механізму управління фінансовим станом на підприємстві ТОВ «Профільтех» представлено на рис. 2.3.

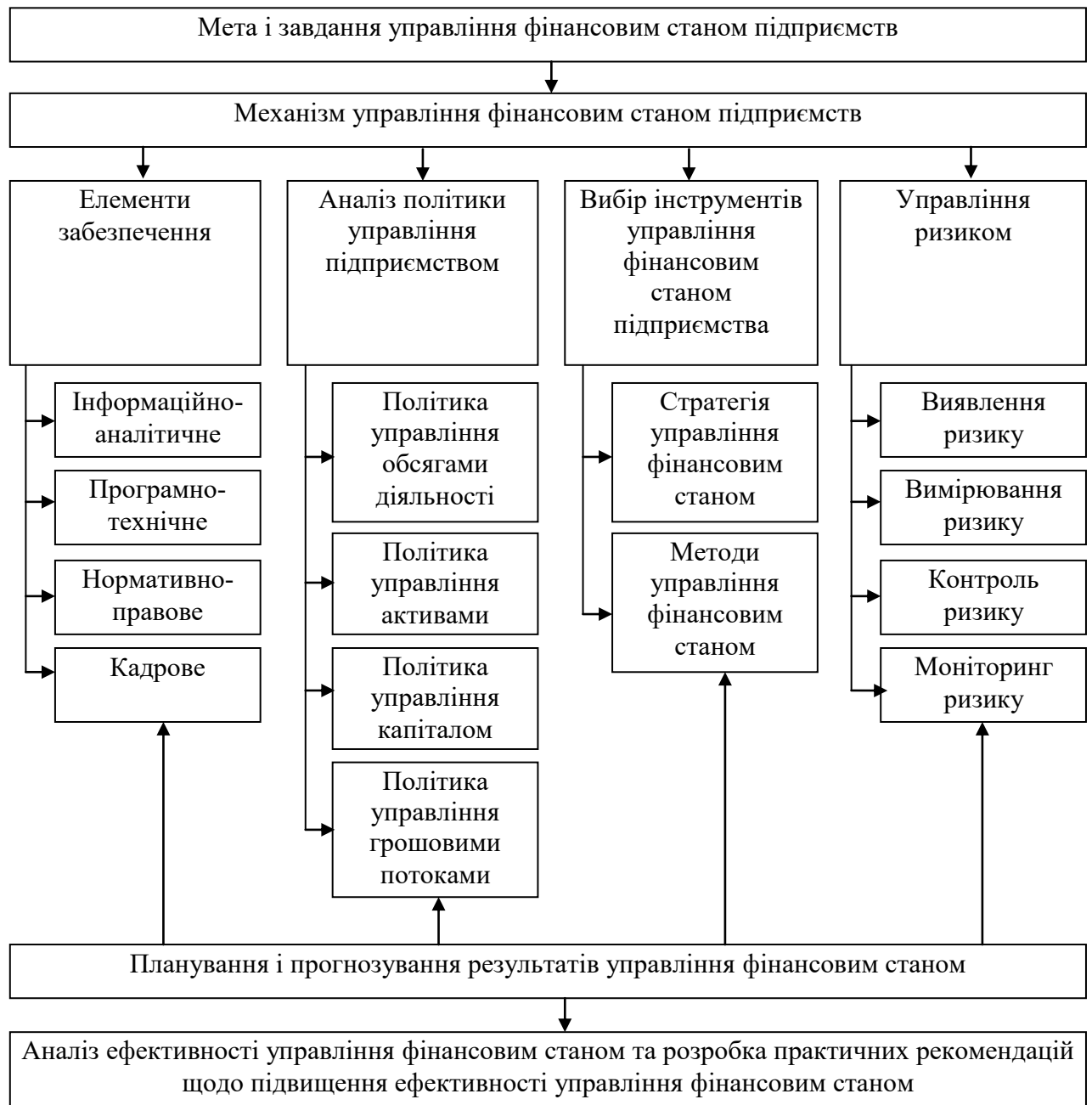

Рис. 2.3. Основні складові запропонованого механізму управління фінансовим станом на підприємстві ТОВ «Профільтех»

Джерело: розроблено автором

Процес формування механізму управління фінансовим станом на підприємстві ТОВ «Профільтех» можна представити у вигляді послідовності взаємопов'язаних етапів, кожен з яких має чітке функціональне призначення та забезпечує цілісність управлінського циклу [31].

Послідовність етапів розробки механізму управління фінансовим станом на підприємстві ТОВ «Профільтех» представлена на рис. 2.4.

Рис. 2.4. Послідовність етапів розробки механізму управління фінансовим станом на підприємстві ТОВ «Профільтех»

Джерело: розроблено автором

У процесі аналізу системи управління фінансовим станом на підприємстві ТОВ «Профільтех» було виявлено низку проблем та недоліків, які потребують оперативного реагування. Для забезпечення стійкого розвитку ТОВ «Профільтех» необхідно розробити більш ефективний, збалансований та адаптивний механізм управління фінансовим станом.

Узагальнення виявлених недоліків існуючої системи управління фінансовим станом ТОВ «Профільтех» представлено у табл. 2.14.

Таблиця 2.14

Узагальнення виявлених недоліків існуючої системи управління
фінансовим станом ТОВ «Профільтех»

Виявлений недолік	Потенційні наслідки
Зниження загального коефіцієнта покриття	Низький рівень платоспроможності, ризик неплатоспроможності
Від'ємне значення чистого оборотного капіталу	Дефіцит власних оборотних коштів для поточної діяльності
Зниження рентабельності реалізації продукції	Зменшення прибутку на одиницю продукції, неефективне ціноутворення
Погіршення маневреності власного капіталу	Обмежена здатність підприємства швидко змінювати структуру активів
Відсутність довгострокових зобов'язань	Відсутність стабільного довгострокового фінансування
Висока частка поточних зобов'язань	Фінансова нестабільність, високі ризики рефінансування
Перевищення кредиторської заборгованості над дебіторською	Зростання залежності від зовнішнього фінансування
Високий рівень фінансової залежності	Значна частка позикових коштів у капіталі, ризик втрати фінансової стійкості

Джерело: складено автором на основі власних досліджень

Узагальнюючи результати аналізу, можна зробити висновок, що система управління фінансовим станом на підприємстві ТОВ «Профільтех» має низку суттєвих недоліків, які негативно впливають на його фінансову стійкість та платоспроможність. Основними проблемами є недостатній рівень маневреності власного капіталу, негативні значення чистого оборотного капіталу, а також надмірна частка короткострокових зобов'язань у структурі капіталу. Водночас спостерігається зниження рентабельності реалізації продукції, що свідчить про неефективне ціноутворення та зростання витрат. Відсутність довгострокового

фінансування обмежує інвестиційні можливості підприємства, а високий рівень фінансової залежності створює ризики втрати контролю над управлінням. Загалом, виявлені недоліки вказують на необхідність удосконалення механізмів планування, контролю та оптимізації структури капіталу. Ефективне реформування системи управління фінансовим станом є критично важливим для забезпечення стабільного розвитку ТОВ «Профільтех» у довгостроковій перспективі.

Альтернативні напрями удосконалення управління фінансовим станом ТОВ «Профільтех» представлено у табл. 2.15.

Таблиця 2.15

Альтернативні напрями удосконалення управління
фінансовим станом ТОВ «Профільтех»

Напрямок удосконалення	Суть пропозиції	Очікуваний результат
1. Оптимізація структури капіталу	Зменшення частки короткострокових зобов'язань шляхом залучення довгострокових	Підвищення фінансової стійкості та зменшення фінансового ризику
2. Управління дебіторською заборгованістю	Впровадження системи контролю та скорочення термінів погашення	Прискорення обігу коштів, покращення ліквідності
3. Підвищення рентабельності продукції	Оптимізація витрат, аналіз цінової політики, оновлення асортименту	Зростання прибутковості та конкурентоспроможності
4. Управління запасами	Впровадження сучасних методів обліку та управління товарними залишками	Скорочення тривалості обороту запасів і зниження витрат на зберігання
5. Вдосконалення планування грошових потоків	Розробка фінансових планів та бюджетів руху коштів	Зниження ризику касових розривів та ефективне використання ресурсів
6. Залучення інвестицій для розвитку	Розробка інвестиційних проєктів, співпраця з банками та фондами	Розширення виробництва та модернізація основних засобів
7. Підвищення кваліфікації фінансового персоналу	Проведення навчань, тренінгів, залучення зовнішніх консультантів	Поліпшення якості фінансового аналізу та управлінських рішень
8. Впровадження системи внутрішнього фінансового контролю	Створення єдиного підходу до контролю за фінансовими операціями	Зменшення фінансових порушень, підвищення прозорості фінансової діяльності

Джерело: розроблено автором

Отже, виходячи з управлінських потреб в системі оптимізації фінансового стану вважаємо, що одним з найбільш перспективних напрямів удосконалення є впровадження системи внутрішнього фінансового контролю на підприємстві ТОВ «Профільтех».

Такий підхід дозволить підвищити прозорість фінансових операцій, забезпечити своєчасне виявлення та попередження ризиків, пов'язаних із неефективним використанням ресурсів. Крім того, системний контроль за фінансовими потоками сприятиме прийняттю обґрунтованих управлінських рішень, зниженню витрат та поліпшенню загальної фінансової дисципліни. Внутрішній фінансовий контроль також стане інструментом підвищення довіри з боку інвесторів і кредиторів, що є важливим чинником для стабільного розвитку підприємства. Таким чином, його впровадження виступає як ефективний механізм підвищення фінансової стійкості та конкурентоспроможності ТОВ «Профільтех» у довгостроковій перспективі [4].

Функціональні особливості функціонування системи внутрішнього фінансового контролю, що пропонується до впровадження на підприємстві ТОВ «Профільтех» узагальнено в табл. 2.16.

Таблиця 2.16

Функціональні особливості функціонування системи внутрішнього фінансового контролю, що пропонується до впровадження у ТОВ «Профільтех»

Функція	Зміст функції	Очікуваний результат
1	2	3
1. Контроль за доходами та витратами	Аналіз відповідності фактичних витрат затвердженим кошторисам та бюджету	Зниження нераціональних витрат, підвищення ефективності витрачання
2. Моніторинг фінансових потоків	Відстеження руху грошових коштів у реальному часі	Забезпечення ліквідності та фінансової рівноваги
3. Аудит фінансових операцій	Внутрішній аудит бухгалтерських та управлінських звітів	Виявлення помилок, шахрайства або зловживань
4. Оцінка фінансових ризиків	Ідентифікація та аналіз потенційних фінансових загроз	Превентивне управління ризиками та мінімізація втрат
5. Контроль дебіторської заборгованості	Аналіз структури та термінів погашення дебіторської заборгованості	Прискорення обігу капіталу, зниження рівня неплатежів
6. Контроль кредиторської заборгованості	Регулярна перевірка термінів і сум заборгованості перед постачальниками	Забезпечення репутації надійного партнера та зниження штрафних санкцій

Продовження табл. 2.16

1	2	3
7. Формування фінансової звітності	Стандартизація процесу складання внутрішньої звітності	Підвищення точності даних та обґрунтованості управлінських рішень
8. Регулярна оцінка ефективності	Проведення періодичного аналізу ефективності фінансової діяльності	Оптимізація фінансових стратегій та бюджетного планування

Джерело: розроблено автором

Запропонована система спрямована на підвищення фінансової дисципліни, своєчасне прийняття рішень та стратегічне планування, що дозволить ТОВ «Профільтех» зміцнити свій фінансовий стан і забезпечити сталий розвиток.

Для розрахунку економічної ефективності впровадження системи внутрішнього фінансового контролю необхідно передбачити показники розвитку системи управління фінансовим станом на ТОВ «Профільтех» до та після заходів (табл. 2.17).

Таблиця 2.17

Показники розвитку системи управління фінансовим станом
на ТОВ «Профільтех» до та після реалізації заходів

Показник	Значення
До впровадження заходів	
Обсяг витрат на внутрішній контроль	180000 грн/рік
Річний чистий прибуток підприємства, забезпечений фінансовим управлінням	1000000 грн
Обсяг неефективних фінансових витрат (втрати, помилки, штрафи)	250000 грн/рік
Після впровадження заходів	
Зниження втрат за рахунок фінансового контролю	70%
Зростання чистого прибутку, що забезпечений фінансовим управлінням	140000 грн
Загальна економія (зменшення втрат)	175000 грн

Джерело: розроблено автором

Проведемо розрахунок економічного ефекту від запропонованих заходів:

1. Річна економія від скорочення втрат:

$$250\,000 \text{ грн} \times 70\% = 175\,000 \text{ грн.}$$

2. Економічний ефект:

$EE_1 = \text{Економія} - \text{Витрати} = 175\,000 - 180\,000 = (-5\,000)$ грн. (на перший рік).

Проте з другого року, коли немає витрат на впровадження (а лише підтримка - прогнозовано, 60 000 грн/рік), ефект становитиме:

$$EE_2 = 175\,000 - 60\,000 = 115\,000 \text{ грн.}$$

Враховуючи представлені прогнозні дані можна визначити показники ефективності функціонування системи внутрішнього фінансового контролю, що пропонується до впровадження у ТОВ «Профільтех» (табл. 2.18).

Таблиця 2.18

Планові показники ефективності заходів з впровадження системи внутрішнього фінансового контролю на підприємстві ТОВ «Профільтех»

Показник	Формула	Значення
Термін окупності, років	Витрати / Річна економія	$180000 / 175000 \approx 1,03$ року
Рентабельність інвестицій (ROI), %	$(\text{Чистий ефект} / \text{Витрати}) \times 100\%$	$(11\,000 / 60000) \times 100\% \approx 191,7\%$
Індекс прибутковості (PI)	Загальний ефект / Витрати	$175000 / 180000 \approx 0,97$ (1-й рік), >1 у наступні роки

Джерело: розраховано автором

Визначено, що впровадження системи внутрішнього фінансового контролю на ТОВ «Профільтех» є економічно доцільним. Хоча повне повернення інвестицій відбудеться трохи більше ніж за рік, уже з другого року система забезпечує високий рівень прибутковості, підвищує фінансову стабільність та ефективність управлінських рішень.

Таким чином, можна зробити висновок, що запропоноване впровадження системи внутрішнього фінансового контролю дозволить знизити обсяг непродуктивних витрат, оптимізувати грошові потоки та підвищити загальну економічну ефективність. Розрахунки підтверджують, що вже з другого року функціонування система здатна забезпечити значний економічний ефект і високу рентабельність інвестицій. Важливою перевагою є також підвищення прозорості фінансових процесів і зростання довіри з боку партнерів. Таким

чином, запропоновані напрями удосконалення створюють умови для стійкого розвитку підприємства. Реалізація цих заходів сприятиме зміцненню фінансової стабільності та підвищенню конкурентоспроможності ТОВ «Профільтех» на ринку.

Висновки до розділу 2

За результатами проведеної аналітичної оцінки стану та напрямів удосконалення управління фінансовим станом підприємства можна зробити наступні висновки:

Визначено, що ТОВ «Профільтех» - це підприємство, яке пройшло тривалий шлях становлення і розвитку, поступово закріпившись на ринку як надійний виробник. ТОВ «Профільтех» демонструє стабільну діяльність на ринку, що свідчить про ефективність обраної організаційної структури та стратегії управління. Підприємство має налагоджені виробничі процеси, що дозволяє забезпечувати високу якість продукції та своєчасне виконання замовлень. Завдяки використанню лінійно-функціональної структури управління, забезпечується чіткий розподіл обов'язків та відповідальності між працівниками. Наявність професійного управлінського персоналу сприяє ефективному прийняттю рішень та підвищенню конкурентоспроможності.

Аналіз показав, що протягом трьох років чистий дохід суттєво зріс на 60,43% і становив у 2024 році 271280 тис. грн, що свідчить про ефективну комерційну діяльність та зростання попиту на продукцію чи послуги. Водночас валовий прибуток зазнав незначного зниження на 2,96%, що може бути пов'язано з підвищенням собівартості продукції або зміною структури витрат. Незважаючи на це, чистий прибуток зріс більш ніж удвічі (на 111,98%), що вказує на покращення фінансового менеджменту, зниження витрат або оптимізацію податкового навантаження.

Обґрунтовано, що система управління фінансовим станом на підприємстві ТОВ «Профільтех» являє собою сукупність організаційних, аналітичних та

регуляторних заходів, спрямованих на забезпечення стабільної платоспроможності, фінансової стійкості та ефективності господарської діяльності. Вона включає планування, моніторинг, аналіз та контроль фінансових показників, таких як ліквідність, рентабельність, оборотність активів і власного капіталу.

Узагальнено, що організаційна структура системи управління фінансовим станом на підприємстві ТОВ «Профільтех» включає три основні управлінські рівні, кожен з яких виконує важливу роль у забезпеченні стабільності та ефективності фінансової діяльності. Раціональна структура забезпечує чіткий розподіл відповідальності, оптимізацію фінансових потоків та своєчасне реагування на зміни зовнішнього і внутрішнього середовища. У сучасних умовах нестабільної економіки ефективна організація управлінської системи дозволяє підвищити фінансову стійкість та конкурентоспроможність підприємства.

Визначено, що підприємство поступово підвищує свою фінансову стійкість, знижуючи залежність від позикових ресурсів. Ділова активність ТОВ «Профільтех» зростає, що свідчить про покращення оборотності активів та скорочення операційних циклів. Рентабельність діяльності підприємства має позитивну динаміку, що підтверджує ефективність застосованих управлінських заходів. Загалом система управління фінансами забезпечує стабільний розвиток підприємства та створює основу для подальшого зростання і конкурентоспроможності.

Обґрунтовано, що одним з найбільш перспективних напрямів удосконалення є впровадження системи внутрішнього фінансового контролю на підприємстві ТОВ «Профільтех». Такий підхід дозволить підвищити прозорість фінансових операцій, забезпечити своєчасне виявлення та попередження ризиків, пов'язаних із неефективним використанням ресурсів. Крім того, системний контроль за фінансовими потоками сприятиме прийняттю обґрунтованих управлінських рішень, зниженню витрат та поліпшенню загальної фінансової дисципліни.

Доведено, що впровадження системи внутрішнього фінансового контролю на ТОВ «Профільтех» є економічно доцільним. Хоча повне повернення інвестицій відбудеться трохи більше ніж за рік, уже з другого року система забезпечує високий рівень прибутковості, підвищує фінансову стабільність та ефективність управлінських рішень.

ВИСНОВКИ

За результатами проведеного дослідження системи управління фінансовим станом підприємства можна зробити наступні висновки:

1. Визначено, що роль фінансового стану полягає у забезпеченні стабільності, платоспроможності та фінансової стійкості підприємства. Аналіз фінансового стану дає змогу приймати обґрунтовані управлінські рішення, прогнозувати розвиток та мінімізувати ризики. Важливо враховувати різні складові фінансового стану, зокрема ліквідність, рентабельність і кредитоспроможність. Стійкий фінансовий стан сприяє підвищенню довіри з боку інвесторів і партнерів, а також забезпечує умови для інновацій і розширення бізнесу. Отже, фінансовий стан є ключовим фактором довгострокового успіху та розвитку підприємства.

2. Обґрунтовано, що система управління фінансовим станом підприємства являє собою сукупність взаємопов'язаних методів, засобів, процедур і заходів, спрямованих на планування, контроль, аналіз і регулювання фінансових показників підприємства. Вона забезпечує своєчасне виявлення фінансових проблем, оптимізацію використання фінансових ресурсів та підтримку стабільності підприємства. Ця система включає механізми збору і обробки фінансової інформації, прийняття управлінських рішень, а також контроль за їх виконанням.

3. Узагальнено, що ефективне управління фінансовим станом підприємства є ключовою умовою його стабільного розвитку, конкурентоспроможності та довготривалої діяльності. Застосування різноманітних методичних інструментів дозволяє своєчасно виявляти проблеми, приймати обґрунтовані управлінські рішення та мінімізувати фінансові ризики. В умовах динамічного ринкового середовища важливо не лише володіти методами управління, а й постійно вдосконалювати їх відповідно до змін зовнішніх і внутрішніх чинників.

4. Визначено, що оцінка фінансового стану підприємства - це процес систематичного аналізу та інтерпретації фінансової інформації, що дозволяє

визначити рівень платоспроможності, фінансової стійкості, прибутковості та ефективності використання ресурсів підприємства. Цей процес передбачає використання спеціальних методів і показників, які відображають поточний стан фінансово-господарської діяльності та дають змогу оцінити її результати в динаміці.

5. Обґрунтовано, що комплексна оцінка фінансового стану підприємства є ключовим інструментом для розуміння його реального економічного положення. Вона дозволяє виявити сильні та слабкі сторони в управлінні фінансами, що сприяє прийняттю обґрунтованих управлінських рішень. Завдяки всебічному аналізу ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості, ділової активності та рентабельності підприємство може своєчасно реагувати на внутрішні та зовнішні виклики. Оцінка допомагає контролювати ефективність використання ресурсів і забезпечує основу для стратегічного планування розвитку.

6. Визначено, що ТОВ «Профільтех» - це підприємство, яке пройшло тривалий шлях становлення і розвитку, поступово закріпившись на ринку як надійний виробник. ТОВ «Профільтех» демонструє стабільну діяльність на ринку, що свідчить про ефективність обраної організаційної структури та стратегії управління. Підприємство має налагоджені виробничі процеси, що дозволяє забезпечувати високу якість продукції та своєчасне виконання замовлень. Завдяки використанню лінійно-функціональної структури управління, забезпечується чіткий розподіл обов'язків та відповідальності між працівниками.

7. Обґрунтовано, що система управління фінансовим станом на підприємстві ТОВ «Профільтех» являє собою сукупність організаційних, аналітичних та регуляторних заходів, спрямованих на забезпечення стабільної платоспроможності, фінансової стійкості та ефективності господарської діяльності. Вона включає планування, моніторинг, аналіз та контроль фінансових показників, таких як ліквідність, рентабельність, оборотність активів і власного капіталу.

8. Узагальнено, що організаційна структура системи управління фінансовим станом на підприємстві ТОВ «Профільтех» включає три основні управлінські рівні, кожен з яких виконує важливу роль у забезпеченні стабільності та ефективності фінансової діяльності. Раціональна структура забезпечує чіткий розподіл відповідальності, оптимізацію фінансових потоків та своєчасне реагування на зміни зовнішнього і внутрішнього середовища. У сучасних умовах нестабільної економіки ефективна організація управлінської системи дозволяє підвищити фінансову стійкість та конкурентоспроможність підприємства.

9. Визначено, що підприємство поступово підвищує свою фінансову стійкість, знижуючи залежність від позикових ресурсів. Ділова активність ТОВ «Профільтех» зростає, що свідчить про покращення оборотності активів та скорочення операційних циклів. Рентабельність діяльності підприємства має позитивну динаміку, що підтверджує ефективність застосованих управлінських заходів. Загалом система управління фінансами забезпечує стабільний розвиток підприємства та створює основу для подальшого зростання і конкурентоспроможності.

10. Обґрунтовано, що одним з найбільш перспективних напрямів удосконалення є впровадження системи внутрішнього фінансового контролю на підприємстві ТОВ «Профільтех». Такий підхід дозволить підвищити прозорість фінансових операцій, забезпечити своєчасне виявлення та попередження ризиків, пов'язаних із неефективним використанням ресурсів. Крім того, системний контроль за фінансовими потоками сприятиме прийняттю обґрунтованих управлінських рішень, зниженню витрат та поліпшенню загальної фінансової дисципліни.

11. Доведено, що впровадження системи внутрішнього фінансового контролю на ТОВ «Профільтех» є економічно доцільним. Хоча повне повернення інвестицій відбудеться трохи більше ніж за рік, уже з другого року система забезпечує високий рівень прибутковості, підвищує фінансову стабільність та ефективність управлінських рішень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аранчій В. І., Ганущак-Єфіменко Л. М., Христенко Л. М., Шкода М. С., Гнатенко І. А., Фастовець Н. В. Моделювання інтегральної оцінки ефективності менеджменту фінансового стану суб'єктів підприємництва. Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. 2022. № 1. С. 259-270.
2. Базилінська О.Я. Фінансовий аналіз: теорія та практика : підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 328 с.
3. Батрак О. В. Методичні положення та методика діагностики фінансового стану підприємства. Формування ринкових відносин в Україні. 2019. № 10 (137). С. 104–107.
4. Батрак О. В., Флентей Н. В. Фінансовий стан та перспектива економічного розвитку аутсорсингового підприємства. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: Економічні науки. 2021. № 10(2). С. 44-51.
5. Біляк Ю. В., Старюк В. В. Діагностика фінансового стану підприємства в системі контролінгу. Ефективна економіка. 2022. № 7. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2022_7_21.
6. Богацька Н.М., Галюк О.В. Фінансовий стан підприємства та шляхи його покращення в бізнеспроцесах підприємства. Молодий вчений. 2013. № 2. С. 12–15.
7. Бойчик І.М. Економіка підприємства : підручник. Київ : Кондор, 2016. 378 с.
8. Бражна Л. В. Аналіз розвитку та фінансового стану підприємств у воєнний період. Економіка, управління та адміністрування. 2023. № 2. С. 79- 85.
9. Будицько О. В. Фінансова звітність як джерело інформації для прийняття управлінських рішень. Ефективна економіка. 2013. № 1. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1721>.
10. Горбачова О. М., Купіч Б. В. Аналіз фінансового стану підприємства. Причорноморські економічні студії. 2020. Вип. 50(2). С. 96-99.
11. Господарський Кодекс України від 16 січня 2003 року № 436-IV. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>

12. Дем'яненко М.Я., Лузан Ю.Я., Саблук П.Т. Фінансовий словник-довідник. К.: ІАЕУААН, 2003. 507 с.
13. Денисенко М.П., Зазимко О.В. Основні аспекти оцінки фінансового стану підприємств. Агросвіт. 2015. № 10. С. 3–9.
14. Економіка підприємства: навч. посіб. / за заг. ред. Л. С. Шевченко. Харків: Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого», 2018. 208 с.
15. Економічна теорія: навч. посіб. / за заг. ред. Л. С. Шевченко. 2-ге вид. Харків: Право, 2019. 268 с.
16. Ємельянов О. Ю. Оцінювання впливу ефективності використання обігових коштів на фінансовий стан підприємств агропромислового комплексу. Агросвіт. 2021. № 21-22. С. 3-9.
17. Жидяк О.Р. Фінансовий стан та вдосконалення контролю за фінансовими показниками аграрного підприємства. Вісник Таврійського державного аграрного університету. 2015. № 10. С. 138-142.
18. Жук Н. Аналіз фінансового стану як домінантний індикатор фінансової безпеки підприємств. Вісник економіки. 2022. Вип. 4. С. 97-112.
19. Зануда А. Бізнес під час війни: яку підтримку запропонував уряд та як виживає бізнес. BBC. 2022. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/features60757453>.
20. Захарова Н.Ю. Методичні підходи щодо оцінки фінансового стану підприємства. Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки). 2013. № 2 (3). С. 128-133.
21. Іванчук Н. В. Фінансова звітність як джерело інформації для аналізу фінансового стану підприємства. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія: Економіка. 2020. № 18. С. 57-61.
22. Ізмайлова К.В. Фінансовий аналіз: навч. посіб. К.: МАУП, 2011. С. 134-163.
23. Кіндрацька Г.І. Економічний аналіз: підручник / За ред. проф. А.Г. Загороднього. 3-тє вид., перероб. і доп. К.: Знання, 2018. 487 с.

24. Ключко Т. Фінансова безпека як умова фінансової стійкості підприємства. Економіка та суспільство. 2021. № 23. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/151>.

25. Коваленко О. В., Лихойванова А. О. Особливості експрес-аналізу фінансового стану підприємства. Вісник Дніпропетровського науководослідного інституту судових експертиз Міністерства юстиції України. Економічні науки. 2020. Вип. 1. С. 65-71.

26. Ковальчук Н. Оцінка фінансового потенціалу підприємства. Економіка та суспільство. 2021. № 34. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1001>.

27. Кодекс України з процедур банкрутства від 18 жовтня 2018 року № 2597-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#Text>

28. Комоліков М. С., Беззубко Л. В. Дослідження проблем оцінки фінансового стану підприємств. Збірник наукових праць Донбаської національної академії будівництва і архітектури. 2020. № 1. С. 45-52.

29. Кононенко Г. Особливості фінансової звітності підприємств під час воєнного стану в Україні. URL: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/20237/1/PIONBUG_2022_P100-101.pdf.

30. Коробов М.Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємств : підручник. Київ : Знання, 2006. 378 с.

31. Кошельник В. М. Напрями зміцнення фінансового стану підприємств у посткризовий період їх розвитку. Економічні науки. Сер.: Облік і фінанси. 2019. Вип. 10 (1). С. 262-270.

32. Крамаренко Г. О. Фінансовий аналіз : підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2018. 392 с.

33. Ладунка І.С. Кучеренко Є.А. Шляхи покращення фінансового стану підприємств в сучасних економічних умовах. Економіка і суспільство. 2016. № 5. С. 185–188.

34. Ліснічук О., Шпаковська О. Аналіз фінансового стану як ефективний інструмент управління подальшим розвитком підприємства. Економічний

аналіз. 2019. Т. 29, № 4. С. 28-34.

35. Малій О. Г., Ріяка Т. Ю. Прогнозування фінансового стану підприємства та діагностика банкрутства. Креативний простір. 2023. № 11. С. 55-57.

36. Методика проведення поглибленого аналізу фінансово-господарського стану підприємств та організацій: Наказ Агентства з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій від 27.06.97 р. № 81. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-97#Text>

37. Міщенко В. А., Таранюк Л. М., Домніна І. І. Превентивне оцінювання фінансового стану підприємства з позиції можливого банкрутства. Вісник Сумського державного університету. Серія: Економіка. 2020. № 3. С. 45-53.

38. Мосьондз О.Б. Аналіз фінансового стану підприємства: сутність і необхідність. Ефективна економіка. 2012. № 3. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1016>.

39. Набатова Ю. О., Гурська Н. В. Оцінка фінансової діяльності підприємства: розробка заходів щодо покращення стану та запобігання можливості банкрутства. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: Економічні науки. 2021. № 12(3). С. 53-59.

40. Нагорний П. Д., Базюк Д. С. Оцінка фінансового стану як передумова ефективного управління підприємством. Трансформаційна економіка. 2023. № 1. С. 44-49.

41. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» від 07.02.2013 № 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>

42. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» від 29.11.1999 р. № 290. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99#Text>

43. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» від 31.12.1999 р. № 318. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text>

44. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2

«Консолідована фінансова звітність» від 27.06.2013 р. № 628. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1223-13#Text>

45. Носова Є. Система показників фінансового стану. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія «Економіка». 2019. № 138. С. 53-56.

46. Нусінова О. В., Семеняка Т. В. Експрес-діагностика фінансового стану підприємства з метою попередження кризи. Управління розвитком. 2015. № 2 (180). С. 65–70.

47. Обущак Т. А. Методологічні принципи управління фінансовим станом торговельного підприємства. Вісник Київського національного торговельно-економічного університету. 2018. № 1. С. 41-49.

48. Офіційний сайт компанії ТОВ «Профільтех». URL: <https://profilteh.com/>

49. Петренко В.С., Квасова О.П. Оцінка та шляхи покращення фінансового стану підприємства. Економічні науки. 2015. № 8. С. 139–142.

50. Пітінова А.О. Комплексна оцінка фінансового стану підприємства: сутність і необхідність. Економічні науки. 2020. № 4. С. 379-389.

51. Поддєрьогін А.М., Білик М.Д., Буряк Л.Д. Фінанси підприємств : підручник. Київ : КНЕУ, 2008. 552 с.

52. Положення про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації: Наказ МФУ від 26.01.2001 р. № 49/121. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0121-01#Text>

53. Попович П. Я. Економічний аналіз діяльності суб'єктів господарювання. Підручник. Тернопіль: Економічна думка, 2001. 365 с.

54. Приходько Н.І. Поняття фінансового стану підприємства: деякі аспекти його визначення. ФІП ФІП PSE. 2010. № 8. С. 188–190.

55. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>

56. Самодай В. П., Машина Ю. П., Нечвоглед І. В. Діагностика та прогнозування фінансово-економічного стану підприємства. Східна Європа:

економіка, бізнес та управління. 2022. Вип. 1. С. 145-149.

57. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства : підручник ; 2-е вид., випр. і доп. Київ : Знання, 2005. 662 с.

58. Серединська В. М. Економічний аналіз : навч. посіб. Тернопіль : Вид-во «Астон», 2017. 624 с.

59. Синиця Т. В., Осьмірко І. В. Економічна діагностика: навч.-метод. посіб. Харків : ХНПУ, 2017. 184 с.

60. Сініцин О.О. Фінансовий леверидж в управлінні структурою капіталу. Ефективна економіка. 2014. № 9. URL : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3334>

61. Слава С. С., Пугінська В. В., Чоповдя М. І. Динаміка фінансово-економічного стану лісогосподарських підприємств Закарпатської області. Вісник Одеського національного університету. Серія: Економіка. 2021. Т. 26. Вип. 5. С. 77-84.

62. Сметанюк О. А., Причепа І. В., Білоконь Т. М. Особливості аналізу фінансового стану підприємства в умовах обмежених обсягів інформаційного забезпечення. Ефективна економіка. 2022. № 9. URL:http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2022_9_22.

63. Сорока І.І. Зарубіжний досвід оцінювання фінансового стану підприємств у сучасних умовах господарювання. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2015. № 2. С. 363–367.

64. Стащук О., Шостак Л., Булик Д. Банкрутство підприємств в умовах воєнного стану. Економіка та суспільство. 2022. № 44. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1801>.

65. Тараруєв Ю. О. Сутність та діагностика фінансового стану підприємства. Проблеми системного підходу в економіці. 2021. Вип. 2. С. 113-119.

66. Терещенко О.О. Антикризове фінансове управління на підприємстві: монографія. К.: КНЕУ, 2004. 268 с.

67. Ткаченко А. А., Подзігун Я. В., Кулик Ю. М. Удосконалення аналізу

фінансового стану на українських підприємствах: проблеми та шляхи їх вирішення. Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету. Серія: Економічні науки. 2020. Вип. 57. С. 45-53.

68. Томілін О.О., Лесюк А.С. Сутність та оцінка фінансового стану сільськогосподарського підприємства. Глобальні та національні проблеми економіки. 2016. Вип. 14. С. 561-566.

69. Фінансовий менеджмент: підручник; за ред. А.М. Поддєрьогіна. К.: КНЕУ, 2005. 536 с.

70. Фінансовий словник-довідник / за ред. М.Я. Дем'яненка. Київ : ІАЕУААН, 2005. 507 с.

71. Хотомлянський О.Л., Знахуренко П.А. Комплексна оцінка фінансового стану підприємства. Фінанси України. 2007. №1. С. 111-118.

72. Цал-Цалко Ю.С. Фінансовий аналіз: підручник. К.: Центр учбової літератури, 2013. 566 с.

73. Шот А. П., Братух Д. Є. Місце і значення розрахункових операцій у забезпеченні стабільності фінансового стану підприємств України. Молодий вчений. 2022. № 10. С. 96-100.

74. Юзва Р. П. Обліково-аналітична система – інформаційне забезпечення управління підприємством. URL: <http://magazine.faaf.org.ua/content/view/651/35/>.

75. Юнацький М.О. Огляд сучасних методів прогнозування фінансового стану підприємства. Міжнар. наук.-практ. конф. Тернопіль: ТНЕУ, 2019. С. 233-235.

76. Ясінська В. В., Бержанір І. А. Методичні аспекти комплексної оцінки фінансового стану підприємства. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні питання сучасної аграрної науки», 15–16 листопада 2017 р. К.: 2017. С. 269-270.

77. Яцкевич І. В. Економічна діагностика: навч. посіб. Одеса, 2015. 291 с.

ДОДАТКИ